

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

1
ДИНАР

ГОДИНА
XXX
БРОЈ
933
14. XI 1969.

ИЗЛАЗИ П... М

БИТКА НА НЕРЕТВИ

ЗАБАВНИКОВ ПЕХАР. Традиционални XII „Крос Политике“ одржан је ове године 2. новембра на хиподрому код Цареве ђуприје. Учествовало је преко 2000 тркача из 73 места наше земље. Најмасовније су биле трке пионира и пионирки на 500 и 600 метара за пехаре листа „Политикин забавник“. У трци пионирки на 500 метара прво место освојила је **Димић** (ОШ „Вукица Митровић“, Миријево), друго **Рајић** (ОШ „Вук Караџић“, Ђуприја), треће **Шушњар** (ОШ „Вук Караџић“, Ђуприја). У трци пионира на 600 метара победио је **Новљанин** (ОШ „Филип Кљајић“, Београд) испред **Ристића** (ОШ „Вукица Митровић“, Миријево) и **Николића** (ОШ „Вукица Митровић“, Миријево). На слици: трка пионира на 600 метара и победнице у трци пионирки на 500 метара на победничком постољу.

Ripley Вероватни ишли не!

Билока-ДРАЧ (чичак)
ЗАТВАРА СВОЈ ЦВЕТ ПРЕД КИШУ А ДОЛАЗАК ЛЕПОГ ВРЕМЕНА НАЈАВЉУЈЕ ОТВАРАЊЕМ ЦВЕТА.

ВЕЛИКИ ВОДОПАД НАЈТОН КИВ
У КОРНВОЛУ (ЕНГЛЕСКА) СЛУЖИ КАО НАДГРОБНИ СПОМЕНИК НАЈТОНУ КИВУ. ДА БИ КИВ МОГАО БИТИ САХРАЊЕН У ПОДНОЖЈУ ВОДОПАДА, РЕКА ЈЕ ЗА 24 ЧАСА БИЛА ЗАДЖЕНА И СКРЕНУТА У ДРУГОМ ПРАВЦУ.

АЛФРЕД ДИКОН
(1856-1919)
ДРЖАВНИ ТУЖИЛАЦ АУСТРАЛИЈЕ ОД 1901. ДО 1903. ГОДИНЕ, 3 ПУТА ЈЕ БИО ПРЕДСЕДНИК ВЛАДЕ И 3 ПУТА ЈЕ ОБИО ТАД ПОЛОЖАЈ.

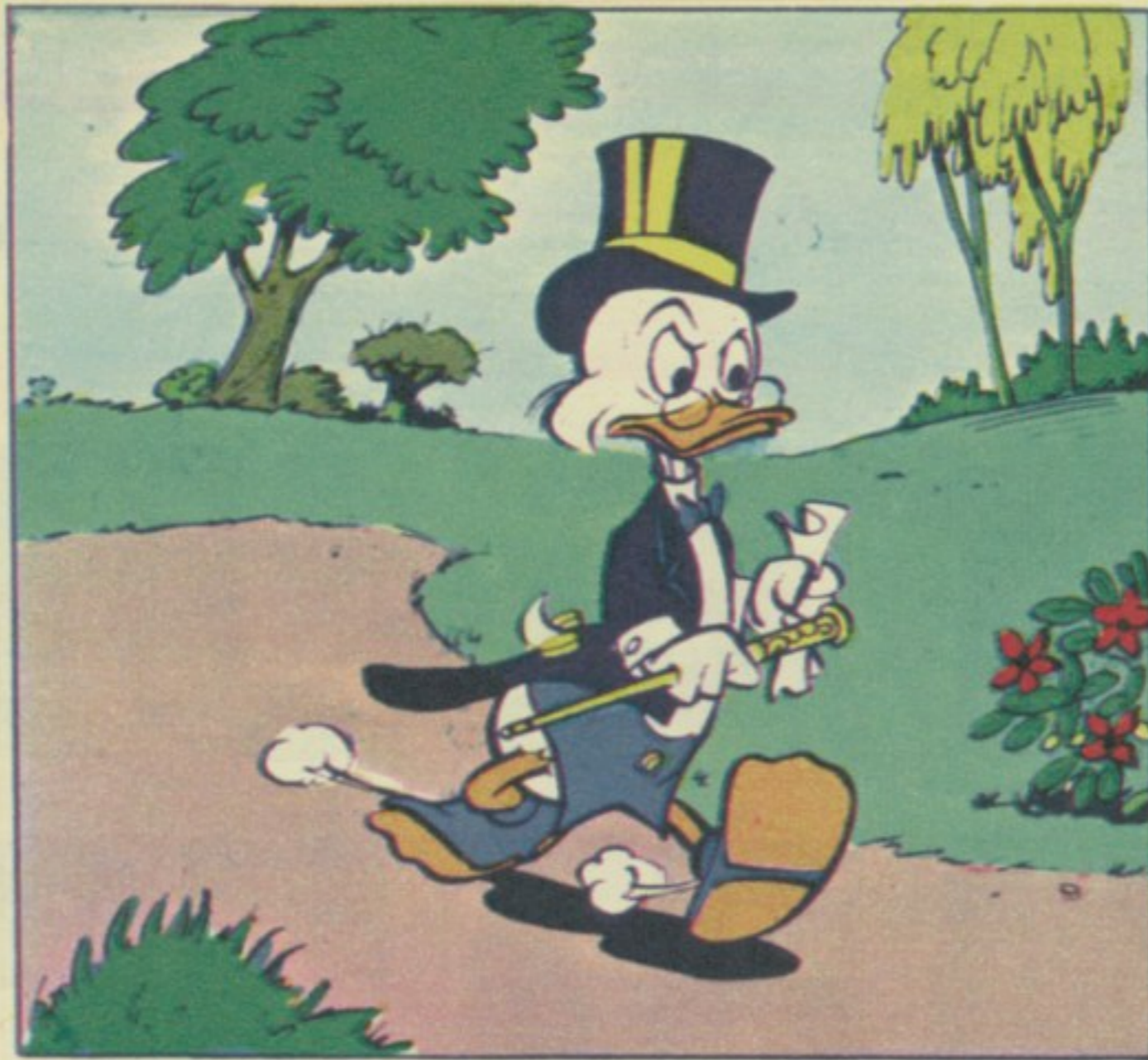
ШЕМАЦ КАРЛ ХЕРМАН УНТАН
КАКО РОЂЕН (1848) БЕЗ ОБЕ РУКЕ, ПОСТАО ЈЕ КОНЦЕРТНИ ВИОЛИНИСТА И СОЛИСТА У МНОГИМ ОРКЕСТРИМА СВИРАЈУЋИ НА ВИОЛИНИ - НОГАМА!
БИО ЈЕ ТАКОБЕ ИЗВРСТАН СТРЕЛАЦ, ПЛИВАЧ И ЈАХАЧ, УМЕО ЈЕ ДА ПИШЕ, НАВИЈА ЧАСОВНИК, ДА САМ СЕБЕ ОБРИЈЕ ПА ЧАК И ДА ЗАКОПИ ДУГМЕТА НА КОШУЛИ.

СВАДБЕНО ПРЕТЕЊЕ
У СТАРОЈ ЕНГЛЕСКОЈ ИМАЛО ЈЕ НА СЕБИ МРТВАЧКУ ГЛАВУ КАО СИМБОЛ ЛУБАВИ ЈАКЕ КАО СМРТ.

УЛИЧНЕ СВЕТИЉКЕ
У ГРАЦУ (АУСТРИЈА) БИЛЕ СУ 1728. ГОДИНЕ ЗАШТИЂЕНЕ ЗАКОНОМ КОЈИ ЈЕ ПРОПИСИВАО ДА СЕ ОСОБИ КОЈА БИ ТРИ ПУТА ОШТЕТИЛА УЛИЧНИ ФЕЊЕР ОДСЕЧЕ ДЕСНА РУКА.

WALT
DISNEY

ПАЈА
ПАТАК

ТАЈНА ЈАПАНСКИХ

ДЕВЕТ ХИЉАДА БАЛОНА ОПРЕМЉЕНИХ БОМБАМА ПОСЛАТО ЈЕ ЗА ВРЕМЕ РАТА ИЗ ЈАПАНА У АМЕРИКУ. АМЕРИКАНЦИ СУ ПОБЕДИЛИ ЋУТАЊЕМ...

Бомбардовање Токија које је изведено под командом америчког генерала Дулитла 18. априла 1942. године дубоко је повредило самољубље Јапанаца. Да би се осветили, они су замислили прекоокеански напад помоћу аутоматских аеростата — балона напуњених гасом лакшим од ваздуха — први те врсте у свету. Читаве две године трајале су припреме а онда је од 1. новембра 1944. у року од свега шест месеци, лансирано 9000 тих балона, савршено направљених, конструисаних тако да носе и пуштају темпиране запаљиве бомбе које би падале на америчке шуме, фабрике и градове.

Ово ново оружје, пречника 10 метара, требало је да пређе Тихи океан на висини од девет до десет хиљада метара где се главне ваздушне струје крећу у правцу Америке брзином од 160 до 320 километара на час. И мада кретање ових балона није уопште контролисано после лансирања, чак ни радио-везом, захваљујући тачним прорачунима око 900 до 1000 комада стигло је до америчког континента. Појављивали су се од Аљаске до Мексика; око 200 целих нађено је у северозападном Пацифику и у западној Канади, а делови 75 балона пронађени су на другим местима, на копну или у Тихом океану; око стотинак експлодирало је у ваздуху, што је примећено по повременим необјашњивим блесковима на небу.

Стручњаци су у почетку потцењивали овакву врсту

напада; чињеница је, међутим, да је он обележио нов значајан развој ратне технике: први пут у историји лансирани су с једне на другу страну океана пројектили без пилота. Срећом, зимски снегови отклонили су опасност од шумских пожара. Да је операција лансирања балона потрајала током жарког лета, кад су огромне западне шуме биле суве као барут, да су Јапаници задржали ритам од марта 1945. када су слали просечно по 100 балона дневно, да су их снабдели стотинама малих запаљивих бомби, уместо малим бројем великих, или средствима за бактериолошки рат, дошло би до праве катастрофе.

Тајанствено оружје

У пролеће 1944. године Јапаници су извели прве пробе с већим бројем балона, лансирајући одједном 200 аеростата. Ниједан од њих, међутим, није стигао до Сједињених Америчких Држава. Први који су дошли до обала Америке лансирани су 1. новембра а извештај о њима добио сам већ 4. новембра. Тог дана једна патролна лађа наше морнарице приметила је нешто што је личило на велики комад исцепане тканине како плива по површини мора. Један морнар покушао је да то нешто извуче на палубу и тада је открио да је за тканину привезан неки терет. Како није могао да га подигне, одсекао га је ножем и тако је читав механизам и експлозив привезан за балон потонуо. На тканини је откривена марка јапанске фабрике и то је указало мојим колегама и мени да су Јапаници увели у рат неко тајанствено оружје.

Од самог почетка помислили смо да је у питању нови напад. Одмах смо алармирали све америчке државне органе. Узбунили смо морнарицу и тражили сарадњу Федералне полиције. Шумска служба обавештена је о опасности и затражено је да нам редовно јавља уколико се појаве неки непознати предмети или њихови делови.

Песак из Јапана

После првог балона морали смо да чекамо читаве две недеље пре него што је други „упецан“ у океану. Неколико дана касније један балон је експлодирало над савезном државом Монтаном и његови делови су пронађени. Средином децембра техничари су користећи разне нађене делове, успели да открију принцип механизма овог оружја а цртачи су скицирали облик. С великим задовољством смо касније установили да је наш модел у свим важним појединостима био исти као оригинал.

Разни делови били су послати у Морнаричку лабораторију за истраживања у Вашингтону и у Калифорнијски технолошки институт. Техничари су установили да се омотач балона састоји од више слојева дебелог пергамент папира, међусобно за лепљених биљним лепком, који су много боље задржа-

БАЛОНА

вали водоник од било какве америчке гумиране тканине за прављење аеростата.

Стручњаци који су испитали песак из врећица за оптерећење балона утврдили су да потиче из пет места у Јапану. Извиђачки авиони добили су задатак да надлете и фотографишу та места. Ускоро је моја Команда примила извештај и снимке на којима се видео велики ограђен простор и у њему сви лоптасти предмети, вероватно балони у фази пуњења водоником за далеку пут до Америке.

Неколико дана касније један балон сиве боје виђен је у ваздуху близу једног града на западу Америке. Пилот војног авиона који је одмах послат да га спусти на земљу неопштењем усмерио га је према отвореном пољу користећи ваздушну струјања своје елисе. Јака струјања ваздуха померила су у страну терет балона тако да је попустио апарат за регулисање водоника, гас почео да излази и балон се меко спустио на тло. Срећом, механизам за аутоматску експлозију није функционисао и аеростат нам је пао у руке неопштењем.

Опасност од пожара

Сваки балон, како смо сазнали касније, коштао је око милион динара. Сваки је носио терет од 30 врећица напуњених са 2 килограма и 800 грама песка које су се празиле помоћу нарочитог механизма с барометром кад год би се балон спустио на висину мању од 9000 метара. Други аутоматски механизам отварао је вентил за испуштање водоника кад год би се балон попео више од 10.600 метара. Сваки ба-

лон носио је 3 до 4 бомбе од којих најмање једну запаљиву. Остале су биле обичне темпирани бомбе од по 15 килограма. Оба типа бомби контролисао је механизам направљен тако да их откачи у тренутку кад се испразне све врећице с песком; према јапанским прорачунима то је имало да се догоди кад балони стигну до Сједињених Америчких Држава. Осим овога, аеростати су имали и уређај за експлодирање самих балона по сле извршеног задатка, односно, после испуштања свих бомби. Захваљујући чињеници да овај уређај није функционисао у најмање 10 одсто случајева, успели смо да се домогнемо више неопштењених балона.

Заједно са сваком групом балона опремљених бомбама, Јапанци су слали и по један који је емитовао радио-таласе. Тако су у јапанској команди знали како напредује путовање балона преко океана. Ови балони-пилоти прављени су од гумиране свиле а не као остали од пергамента и само 3 од њих стигли су до америчког континента.

Ни речи у новинама

Пошто смо нашли и испитали неколико балона, установили смо да је опасност од експлозивних бомби знатна али да би запаљиве бомбе биле права катастрофа за време периода шумских пожара (од јула до септембра) на западној обали. Америци је било преко потребно дрво из тих шума и зато су ангажоване падобранске противпожарне снаге да сарађују са шумском стражом и цивилним јединицама против пожара. Али, и у најбољем случају ове мере предострожности не би могле да учине богзна шта.

У међувремену, да бисмо се обезбедили од могућности да балони пренесу заразе у облику спора биљних болести, животињских епидемија или чак жлица човечијих болести, алармирали смо читаву санитарну службу, ветеринаре и управнике пољопривредних добара. Одмах су основане екипе за дезинфекцију и одређене стратегијске тачке опремљене заштитним оделима и маскама. Упозорени су фармери и одгајивачи стоке да хитно пријаве сваку појаву болести међу стоком и биљним културама.

Да бисмо спречили да Јапанци сазнају каква је успех њихове операције, штампари и радио-станице Сједињених Америчких Држава и Канаде пристали су да о свему не напишу ниједну једину реч. То је била добровољна цензура која се показала као драгоценца. Али, истовремено, ова цензура спречавала је да се о опасности обавести становништво. Та-

ко су нека деца у држави Орегон за време једног излета пронашла у пољу балон, снажно га ударила и он је експлодирао. Том приликом погинули су пет дечака и једна жена. Проблем је био како упозорити милионе таквих недужних дечака о опасности која их вреба, како обезбедити сарадњу грађана и фармера, а да о свему Јапанци не сазнају ништа. У томе су нам од огромне помоћи биле школске власти, учитељи, полицајци и шумари.

Пребарана Врховна команда

Одједном, средином априла, балони су престали да долазе. Да ли су Јапанци одустали од напада сматрајући да је покушај пропao? Или је то била варка, пре неке веће акције? Пролазили су месеци а ништа се није догађало.

Тајна је разјашњена тек

три године касније, када сам посетио Јапан и разговарао с генералом Кусабом који се за време рата налазио на челу операције балон. Генерал ми је том приликом поверио да је лансирано укупно 9000 балона и да је према јапанским рачунима бар 10 одсто њих имало да стигне до Сједињених Држава и Канаде. Вест о балону пронађеном у Монтани дошла је до Јапана. Затим је америчка штампа заћутала. По томе је Јапанска врховна команда закључила да је покушај пропao; генералу Кусаби је речено да узалуд троши националне резерве, ионако истрпене ратом.

Најзад је, крајем априла, генералу наређено да престане са слањем балона. Заповест Врховне команде је гласила: „Ваши балони не стижу до Америке. Кад би стизали, о томе би свакако писала штампа. Није могуће да Американци ћуте толико времена“.

В. Х. Вилбур

**ДИКАНОВЕ
АВАНТУРЕ**

**ТАЈНЕ
СИГНИДУМА**

КАО И СВАКОГ ЈУТРА, ДИНА, КЕР ГУВЕРНЕРА ПЛЕОНАЗИСА, ХИТАЛА ЈЕ ДА СЕ УМИЈЕ ВОДОМ ИЗ РИМСКОГ БУНАРА...

ВРАЦАРА МИМОЗИЈА РЕКЛА МИ ЈЕ ДА БУ БИТИ ЈОШ ЛЕПША АКО СЕ СВАКОГ ЈУТРА ТРИ ПУТА УМИЈЕМ ВОДОМ ИЗ ОВОГ БУНАРА...

ОХ

?

ХВАЛА ТИ, ЛЕПОЈКО, А САД ДА ИЗВАДИМО И МОГ СИНОВЦА...

АЛИ КО СТЕ ВИ?

РАЗБОЈНИЦИ! ОНИ СУ МЕ ОПЛЈАЧКАЛИ!

УПОМОЊ! ТО ЈЕ ОН! ГЛАВОМ СТРАШНИ СОВУЛАТИС!

НАЈЗАД СИ ДОЛАЗИО!

ЈЕСИ ЛИ ТИ ПРИ СЕБИ, ЖЕНСКА ГЛАЗО? КУД БИ МИ...

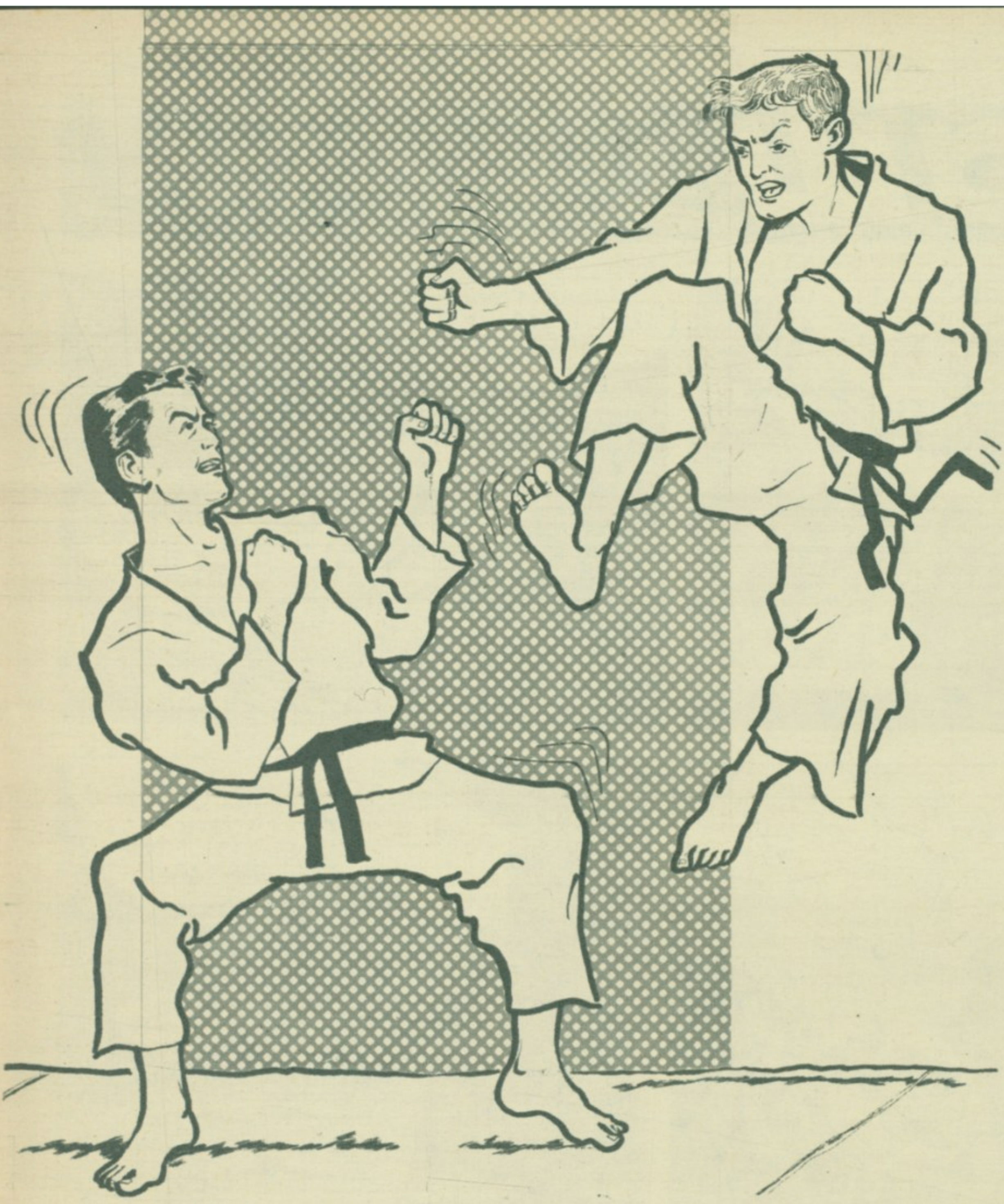

СМРТ СОВУЛАТИСУ! УБИЈТЕ ИХ!

РАЗНЕСИМО ИХ!

РОШТИЈИЗИРАЈТЕ ИХ!

ХА! ПРЕСЕШТЕ ИМ ДОЛАЗАК НА БАЛКАН!

МАЈСТОРИ ОДБРАНЕ

У пространом дворишту школе у Сремској Каменици група ученика у белом кимонима увежбава захвате од којих вам стаје дах: вештина савладава руку наоружану ножем! Педесетак ђака стоје унаоколо и навијају. Наставник је Бра на Драгић, носилац црног појаса и два пута првак државе у џиу-џици и џудоу.

— Осим џиу-џици и џудоа обавезан је предмет карате — каже наш познати џудиста. — Моје колеге држе часове три пута недељно из рвања, бокса, пливања.

Гимнастика је свакодневно у програму. Преко зиме момци имају часове смучања. Ове године наша екипа је освојила не само омладинско већ и СЕНИОРСКО првенство Војводине у смучању — каже наставник Драгић, не без поноса.

РАНКА САИНОВИЋА, осамнаестогодишњег младића из Добоја, ученика III разреда, срели смо у тренутку када је истрчао из ђачке трпезарије.

— Ја сам вам, брате, милиционер још од своје седме године, каже Ранко. Ми-

РАНКО САИНОВИЋ

Уче да иађају из њишњо-ља и њушке, фошњоирафи сање, дресуру њаса, џудо и мношњбо друиух не обичних њредмења међу којима и вожњу кола.

слимо да се Ранко шали. — Озбиљно, озбиљно — уверава нас. — Вади из џепа пожутелу фотографију кад на њој Ранко у џепном издању, шепури се заиста у — милиционерској униформи! — Оно, додуше, ја сам то само онако поред школе био помало милиционер — објашњава Ранко загонетку. — У Добоју су ме милиционери научили саобраћајним прописима тако да сам могао на мање прометним местима да регулишем саобраћај. И могу вам рећи да је било и таквих возача који су покушавали да ме подмите бомбонама.

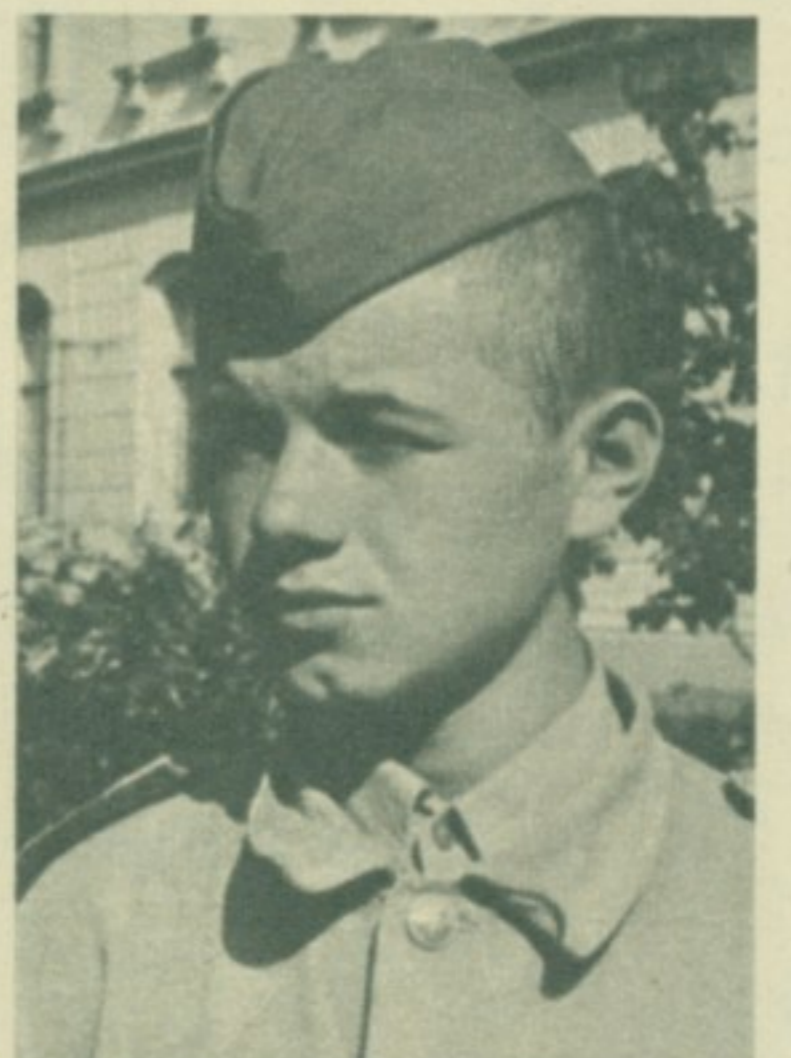
АВДИЈА МЕХМЕДОВИЋ, петнаестогодишњак из околине Приштине прича: — Један мој друг из села је ишао у ову школу и кад је долазио на распуст много ми је говорио о њој. Тако сам се заљубио у њу

МИЛОШ КОСТИЋ

вршеног школовања дужни су да у служби СУП-а проведу најмање осам година. — Сваког дана, осим недеље, ученици имају по пет — шест часова а после тога обавезни су да уче по четири часа. Имају и своје клубове, разне секције, свој биоскоп, приређују игранке, понекад нам познати београдски и новосадски глумци и певачи дођу у госте. Није им досадно али се некакав ред и дисциплина морају научити.

МИЛОШ КОСТИЋ, 16 година, из Београда, други разред, каже:

АВДИЈА МЕХМЕДОВИЋ

пре него што сам је видео. Највише ми се допада то што ћу овде много научити и што ми је одмах по завршетку обезбеђено запослење. Иначе, планирам да уз пут студирам права ванредно и да postanем судија.

Замолили смо друга потпуковника РАДА МИЛИЧИЋА, наставника и вишег инспектора СУП-а да нам каже нешто више о систему и наставном програму своје школе.

— Школа има ранг средње школе. Траје четири године и после ње наши ученици могу да се упишу на било који факултет. Они овде имају све бесплатно, почев од униформе, наставе, хране и смештаја до рубља и марамице, па чак им и џепарац месечно дајемо. Зато имају обавезе: после за-

— Моји су хтели да идем у гимназију али сам ја више волео да будем овде. Ту учим све предмете као и тамо с том разликом што овде могу да научим (и морам!) много више од тога. Осим математике ја овде имам да учим неколико закона и то, малтене, у истом обиму као на правном факултету. Онда, овде је вожња мотоцикла и аутомобила обавезан предмет. Пошто учимо наоружање, гађање и још неке предмете, ослобођени смо војне обавезе, а то је уштеда од годину и по дана. Учимо и телекомуникације, фотографију, дресуру паса, па и маскирање и шминку — објашњава нам Милош.

На крају и неколико података: за упис је довољна осмогодишња школа, није условљен успех, али зато здравствено стање мора бити беспрекорно. Школа је бесплатна, стан, храна, одећа. Упис је у септембру. На конкурс се треба пријавити при крају школске године. Сремска Каменица је удаље на 1 километар од Новог Сада. Школовање траје 4 године.

Дан
BARRY

ФЛАШ ГОРАДОН

У ИДУЌЕМ БРОЈУ: ТАЈАНСТВЕНА МУЗИКА!

ПОЗИВ НА СВЕТСКУ ПРЕМИЈЕРУ

РЕЖИСЕР ФИЛМА »БИТКА НА НЕРЕТВИ« ВЕЉКО БУЛАЈИЋ ПОЗИВА
2 ЧИТАОЦА »ЗАБАВНИКА« НА СВЕТСКУ ПРЕМИЈЕРУ У САРАЈЕВУ 29. XI

ЈУЛ БРИНЕР — командант инжењеријских јединица ВЛАДО

ЗАЛЕПИТЕ ЈУНАКЕ ФИЛМА »БИТКА НА НЕРЕТВИ« НА ТАНАК КАРТОН И ИЗРЕЖИТЕ!

МИЛЕНА ДРАВИЋ — болничарка НАДА

ЗАЛЕПИТЕ ЈУНАКЕ ФИЛМА »БИТКА НА НЕРЕТВИ« НА ТАНАК КАРТОН И ИЗРЕЖИТЕ!

ЉУБИША САМАРЦИЋ — водник НОВАК

ЗАЛЕПИТЕ ЈУНАКЕ ФИЛМА »БИТКА НА НЕРЕТВИ« НА ТАНАК КАРТОН И ИЗРЕЖИТЕ!

СИЛВА КОШЧИНА — партизанка ДАНИЦА

ЗАЛЕПИТЕ ЈУНАКЕ ФИЛМА »БИТКА НА НЕРЕТВИ« НА ТАНАК КАРТОН И ИЗРЕЖИТЕ!

ЛОЈЗЕ РОЗМАН — командант бригаде ИВАН

БАТА ЖИВОЈИНОВИЋ — командант дивизије СТОДЕ

ЗАЛЕПИТЕ ЈУНАКЕ ФИЛМА »БИТКА НА НЕРЕТВИ« НА ТАНАК КАРТОН И ИЗРЕЖИТЕ!

ОДГОВОРИТЕ

на дописници на режисерово питање, залепите купон (НЕРЕТВА) и пошаљите »Забавнику« (Београд, Македонска 29) ДА СТИГНЕ ДО петка 21. новембра!
Међу тачним одговорима извући ће се награда

КОЈА ЈЕ ВАРОШ НАЈБЛИЖА МОСТУ НА НЕРЕТВИ КОЈЕМ СУ ПАРТИЗАНИ СРУШИЛИ ДА ЗАВАРАЈУ НЕМЦЕ?

ВЕЉКО БУЛАЈИЋ

2 КАРТЕ ЗА СВЕТСКУ ПРЕМИЈЕРУ У САРАЈЕВУ 29. НОВЕМБРА 0. Г.

поделиће се и реквизити из филма:

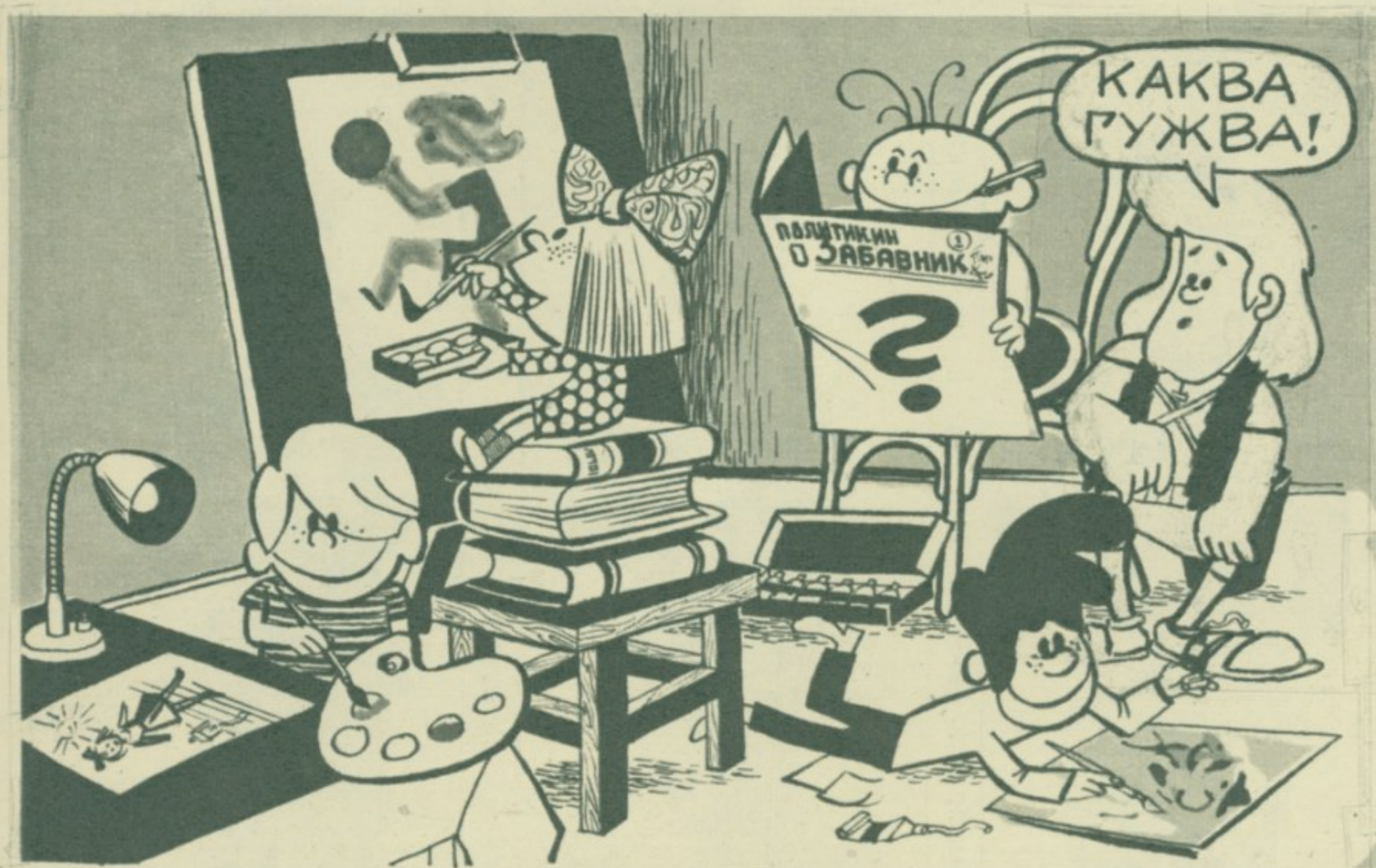
 КАПА ЈУЛА БРИНЕРА	 ТОРБИЦА МИЛЕНЕ ДРАВИЋ	 ЧУТУРИЦА ЉУБИШЕ САМАРЦИЋА	 ОПАСАЧ И ФУТРОЛА ЛОЈЗЕТА РОЗМАНА	 КАПА СИЛВЕ КОШЧИНЕ
 КАПА БАТЕ ЖИВОЈИНОВИЋА	 ОПАСАЧ БАТЕ ЖИВОЈИНОВИЋА	 КАПА ЛОЈЗЕТА РОЗМАНА	 ФУТРОЛА ЗА ПИШТОЛ ЈУЛА БРИНЕРА	

ЗЛАТНИК

ЗА ЦРТЕЖ НАСЛОВНЕ СТРАНЕ

НАЦРТАЈТЕ НАСЛОВНУ СТРАНУ ЗА НОВОГОДИШЊИ БРОЈ «ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА»

Као и прошле године позивамо све ђаке основних школа и њихове наставнике да нам помогну да насловна страна новогодишњег «Политикиног забавника» буде што лепша.

РАСПИСУЈЕМО НАГРАДНИ КОНКУРС ЗА НОВОГОДИШЊУ СТРАНУ «ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА»

1. Право учешћа на конкурсима имају сви ђаци основних школа.
2. Цртеж за насловну страну новогодишњег «Политикиног забавника» треба да представља новогодишњи празник.
3. Цртеж мора да буде израђен у боји. Саветујемо вам да не употребљавате боје које се лако скидају.
4. Цртеж може да буде начињен само у две величине: 26 x 27 см или 39 x 40,5 см. Наравно, цртеж треба да стоји по висини а не да буде положен јер тако стоји и насловна страна Забавника.
5. Цртежи се шаљу редакцији сваки посебно или цео разред шаље цртеже заједно. На полеђини сваког цртежа треба да буде залепљен попуњен купон који прилажемо. Купон учесника мора оверити учеников наставник својим потписом и печатом школе; тако ћемо бити сигурни да на конкурсима учествују само ђаци.
6. Цртежи треба да стигну у редакцију «ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА» Београд, Македонска улица бр. 29, најдаље до 1. децембра 1969. године.

Изрежи и залепи на полеђини цртежа:

Име и презиме _____

Адреса _____

Разред _____

Име школе _____

Потпис наставника и печат школе _____

71 НАГРАДА

ВЕЛИКИ ЗЛАТНИК

МАЛИ ЗЛАТНИК

ВЕЛИКИ СРЕБРЊАК

МАЛИ СРЕБРЊАК

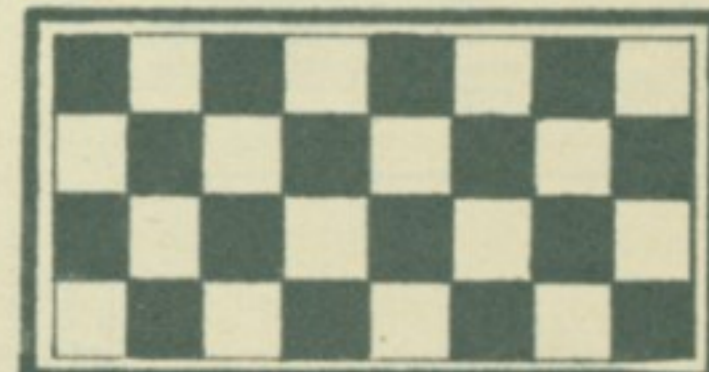
2 ФУДБАЛСКЕ ЛОПТЕ

10 ДРЕСОВА «ПАРТИЗАНА»

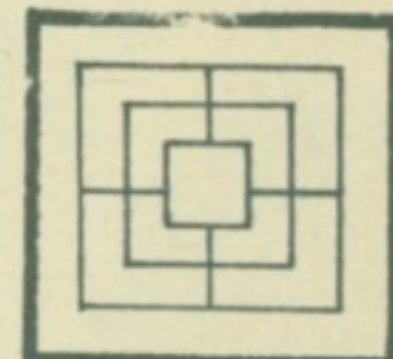
МЕНАПОТЕННИКА

1 ШАХ

1 ЕЛЕКТРИЧНА РАЧУНАЛКА

1 ДРУШТВЕНА ИГРА

1 ДРУШТВЕНА ИГРА

1 ДРУШТВЕНА ИГРА

1 ДРУШТВЕНА ИГРА

10 КЊИГА «ПРОСВЕТЕ»

36 СЛАТКИХ ПАКЕТА

БУНТОВНИК

ЖИВОТ ВАСЕ ПЕЛАГИЋА

Када се у кући Пелагићевих, сиромашних сељака из Горњег Жабара (код Брчког) 1838. године родило још једно дете, изгледало је да му је тежачка судбина унапред одређена. Али, мали Васа је желео да учи. Завршио је основну школу, а затим у 13. години дошао пешице у Београд.

1

2

Помагао је сиротињу и буну се против неправде и зато је дошао у сукоб не само са турским властима него и са богатима и неким свештеницима. Морао је да оде из Брчког и упутио се чак у Русију.

У српској престоници завршио је богословију. Године 1860. вратио се у свој крај и постао учитељ у Брчком. Овде је млади богослов основао прву народну читаоницу у Босни, којом тада владају Турци.

3

У Русији је две године учио шта је стигао и у тамошњим новинама писао о тешком положају српског народа под Турцима. Упознао се с идејама слободоумних руских писаца који су проповедали једнаку правду и за богате и за сиромашне.

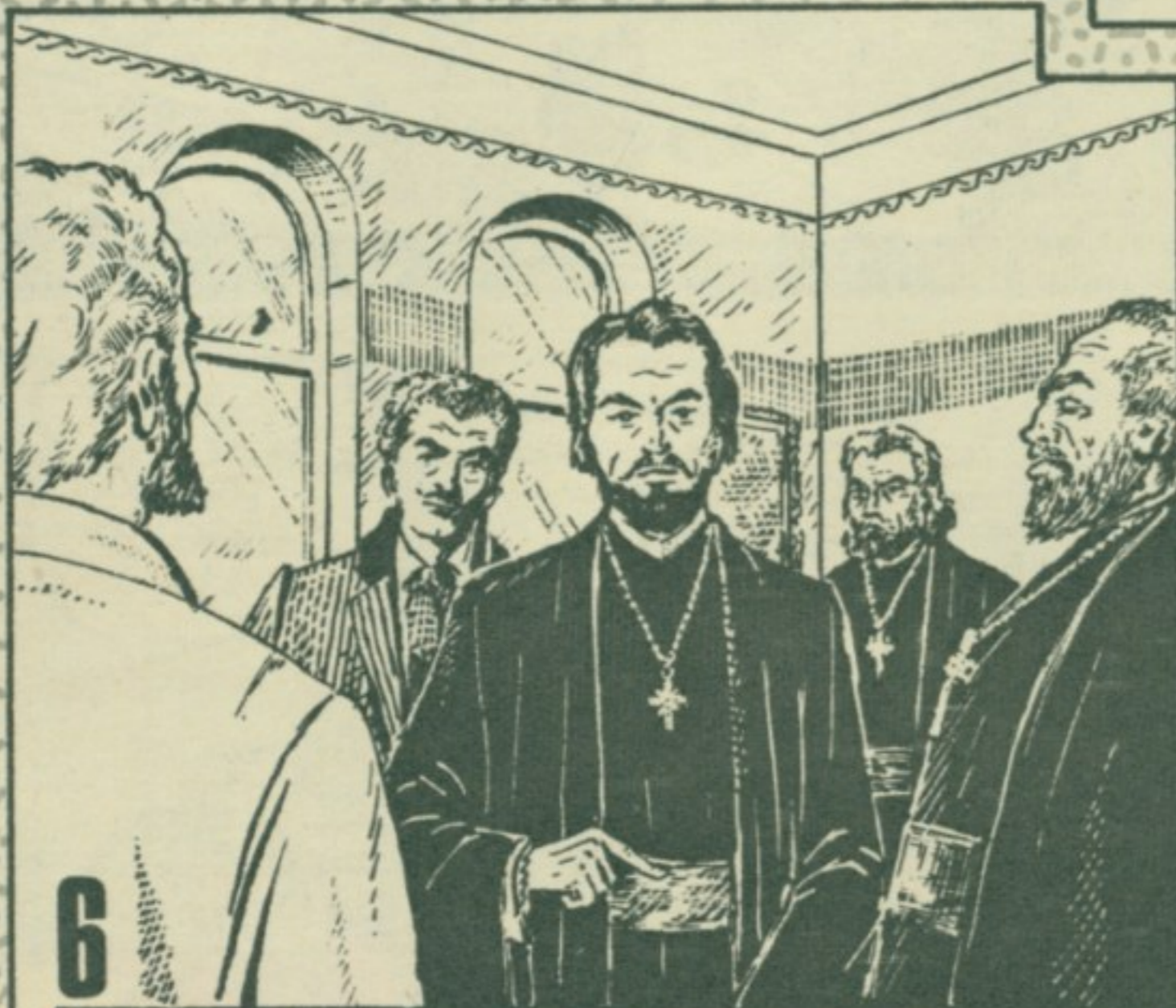
4

После две године преко Немачке стигао је у Београд. Захтевао је од власти да отварају школе и обилазио свештенике тражећи да га подрже.

5

Постао је управник Бањалучке богословије. Али у ученицима гледа више народне просветитеље него попове. Предаје им природне науке и у књизи „Руковођа“ препоручује напредан школски програм.

6

Црквеним старешинама се не допада оно што се учи у Бањалучкој богословији. Да би сменили Пелагића, они кажу да управник мора да буде црквено лице. Васа, да би им доскочио, навлачи мантију и постаје архимандрит.

7

Једног дана Васини ученици сукобили су се са турским војницима. Васа их је узео у заштиту и зато су га Турци ухапсили и спровели у Сарајево, где је бачен у тамницу.

8

У Сарајеву је Васа осуђен и прогнан у Малу Азију зато што се противио ropству и тлачењу српског народа. Руске личности су се узалуд за њега заузиле код Турака. Одлучио се на бекство.

9

Уз помоћ руског посланика укрцао се на једну лађу и већ 1871. године поново је у Београду. Дочекао га је мноштво народа, али власти га и даље са сумњом гледају јер се бори за просвећивање и права сиромашних.

10

Путовао је у Црну Гору, али се тамо убрзо сукобио са књазом Николом због његове грубе владавине.

У Бога би сваки веров'о
кад би могло бит'
да очита „веровање“,
на да буде сит.

Васа Пелагић

Кад се вратио у Београд, полиција је најмилила плаћенике да га претуку, а затим га је прогнала на аустроугарску територију, у Нови Сад. Почиње доба великог лутања: обишао је најпре Праг, затим Трст, Грац, Беч, Цирих...

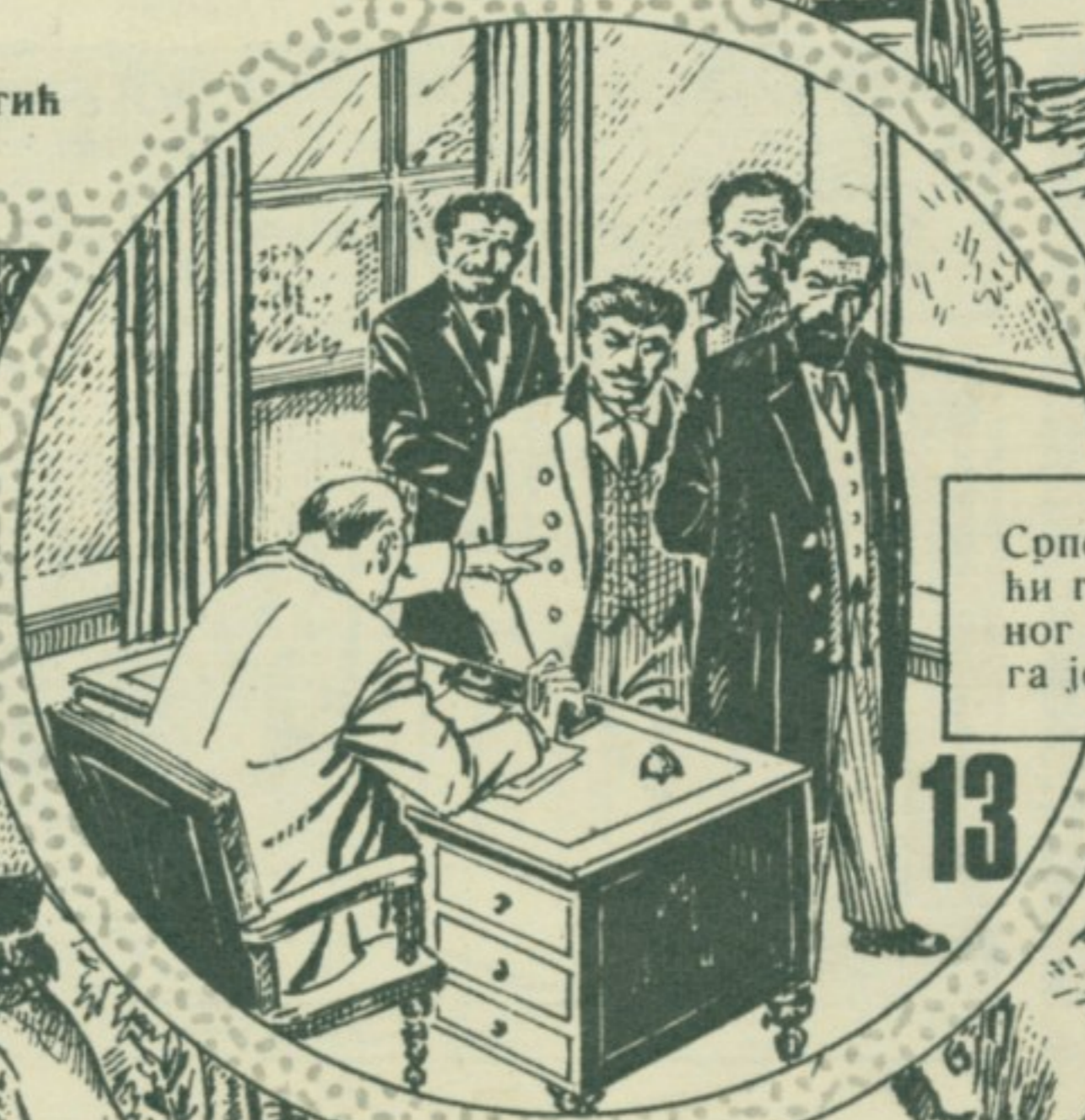

11

12

Кад се 1875. године у Босни и Херцеговини народ побунио против Турака, Пелагић се прикључио устаницима, али буна је угушена и он је морао да бежи у Србију.

13

Српска полиција, знајући га као старог народног бунцију, протерала га је у Бугарску.

14

У изгнанству Васа Пелагић објављује своје најпознатије дело „Умовање здравог разума“. „Наша је вера — начело и наука социјализма... наш је бог — истина и правда...“ Напада цркву и власти.

15

„... такозвано Свето писмо није ништа друго него зборник свих мантијашких сањарија и петљарија које својим шарлатанским противуречјем саме себе у лаж терају“, писао је. Кад је после осам година поново дошао у Србију, власти су га стрпале у лудницу.

16

Београђани су у поворци дошли пред лудницу, демонстрирали против власти и ослободили су Васу. Али не задуго: поново је ухапшен и бачен у пожаревачку тамницу.

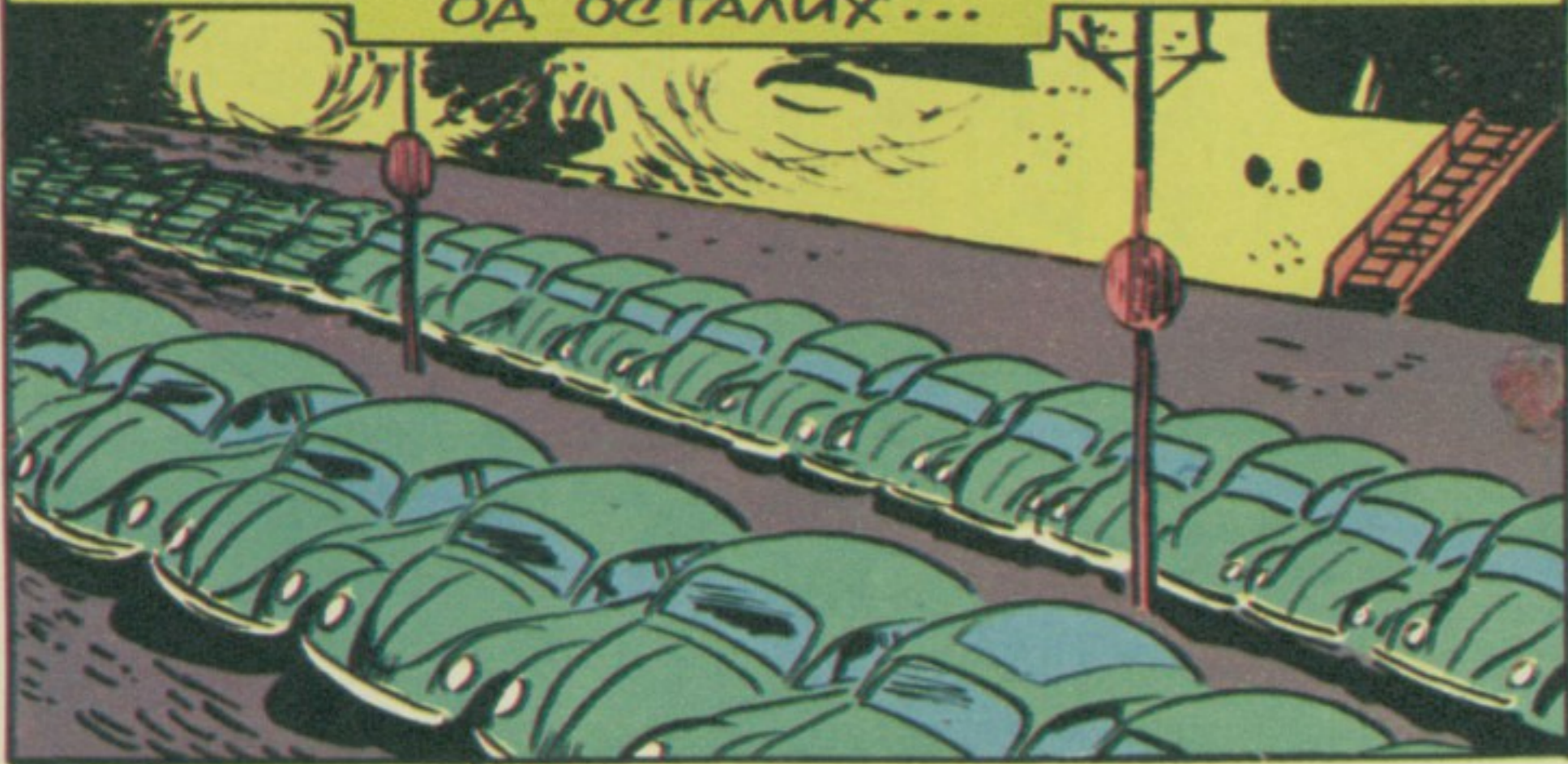
17

Проганан целог свог живота, али никада поколебан ни-покорен, чврсто верујући да ће се остварити друштвена правда, Васа Пелагић је у тамници дочекао свој последњи дан. Био је то 25. јануар 1899. године...

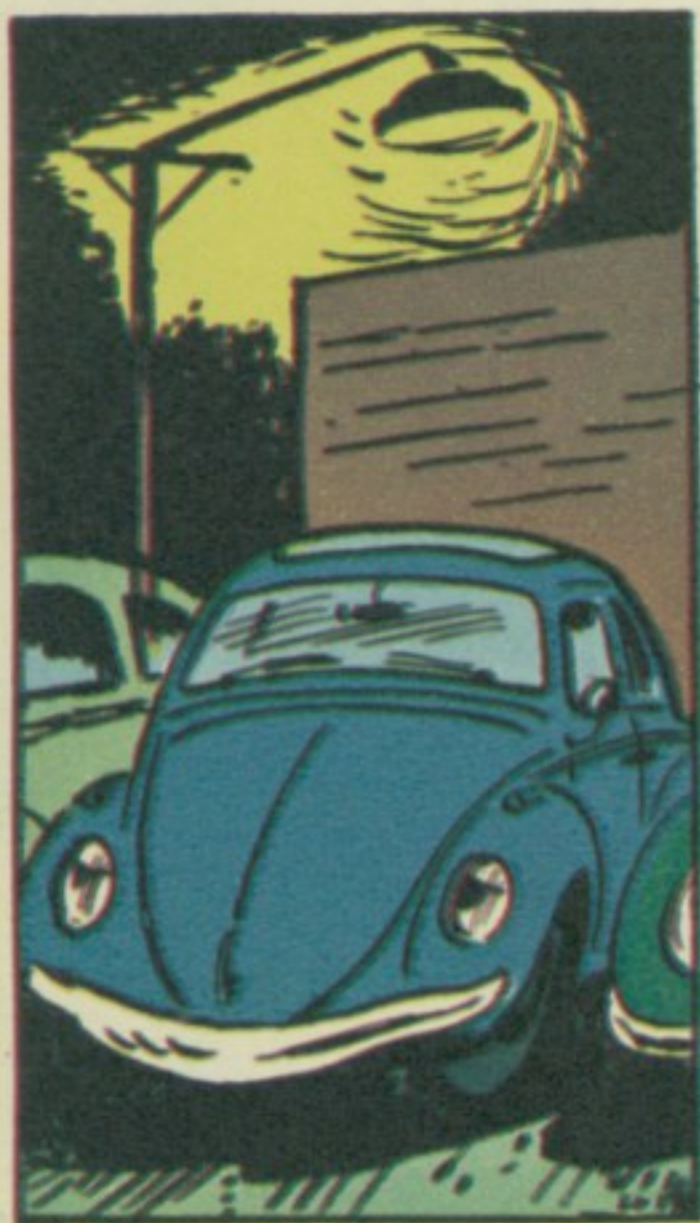
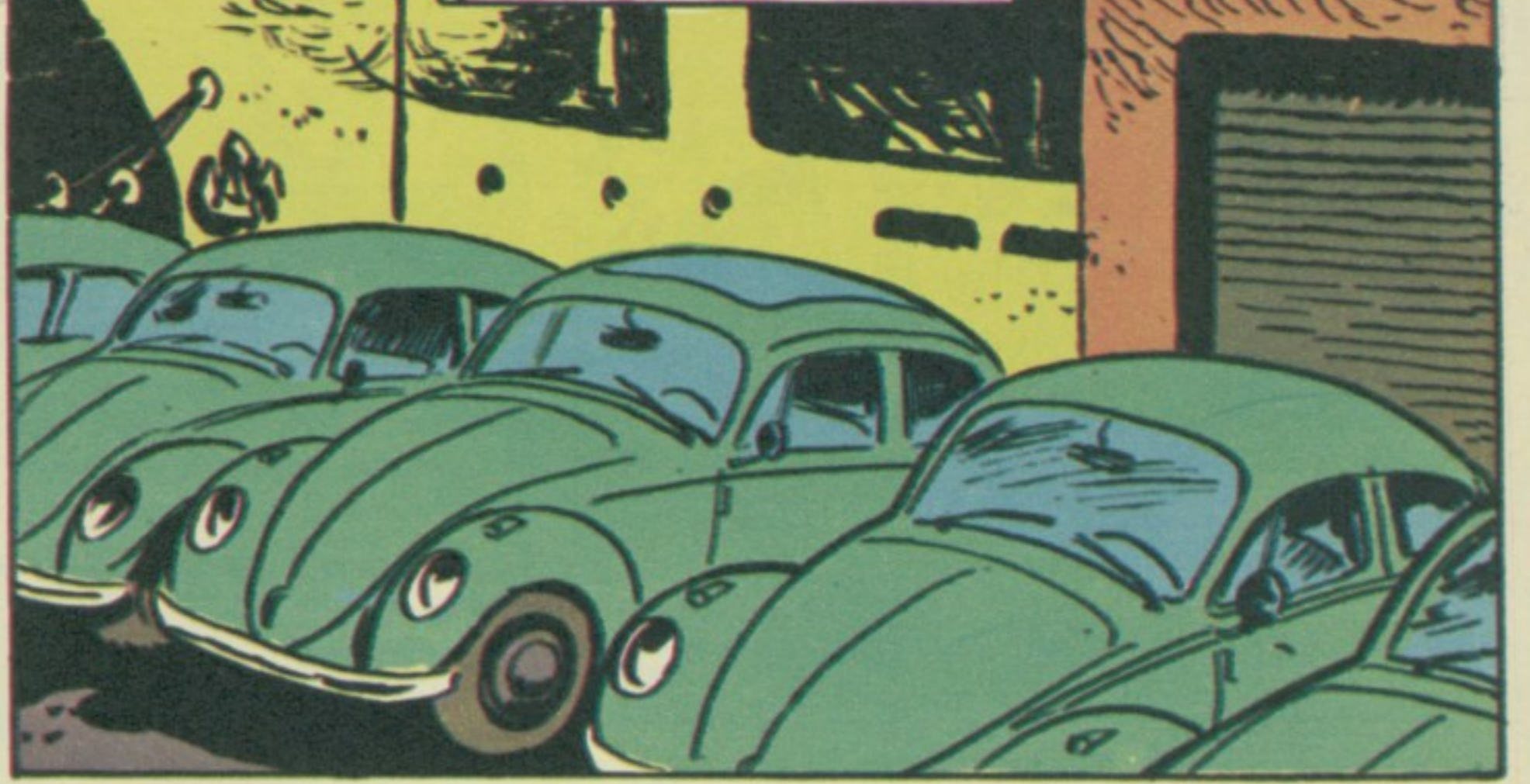
ВАЖНО ОБАВЕШТЕЊЕ НА 26. СТРАНИ: НОВИ ПЕЛАГИЋЕВ НАРОДНИ УЧИТЕЉ НА ПОПУСТ!

СРЧАНИ МАЛИ АУТОМОБИЛ

АУТОМОБИЛИ СЕ ПРОИЗВОДЕ У СЕРИЈА-
МА, СВИ НА ИСТИ НАЧИН. А ИПАК, ЈЕДАН
ИЛИ ДВА ИСПАДНУ НЕКАКО ДРУГАЧИЈИ
ОД ОСТАЛИХ...

АЛИ НАБЕ СЕ И НЕКИ ПОТПУНО
РАЗЛИЧИТ...

У РАДЊИ И РАДИОНИЦИ КОЈУ ДЕЛИ
СА СВОДИМ ПРИЈАТЕЉЕМ ТЕНЕСИЈЕМ,
ЏИМ ЈЕ ДОТЕРИВАО МАЛИ АУТОМОБИЛ
ДО КОЈЕГ ЈЕ ДОШАО НА
ТАКО НЕОБИЧАН НАЧИН...

МОЖДА ЋЕ
ОД ОВЕ КР-
ТИЈЕ НЕШТО
ИСПАСТИ! НАЗ-
ВАЊУ ЈЕ
ХЕРБИ!

КОЛИКО ЛИЦКАШ ТА
КОЛА ЈОШ ЋЕ ПО-
СТАТИ УОБРАЖЕ-
НА!

САД... ДА ИХ
ПРОБАМО!

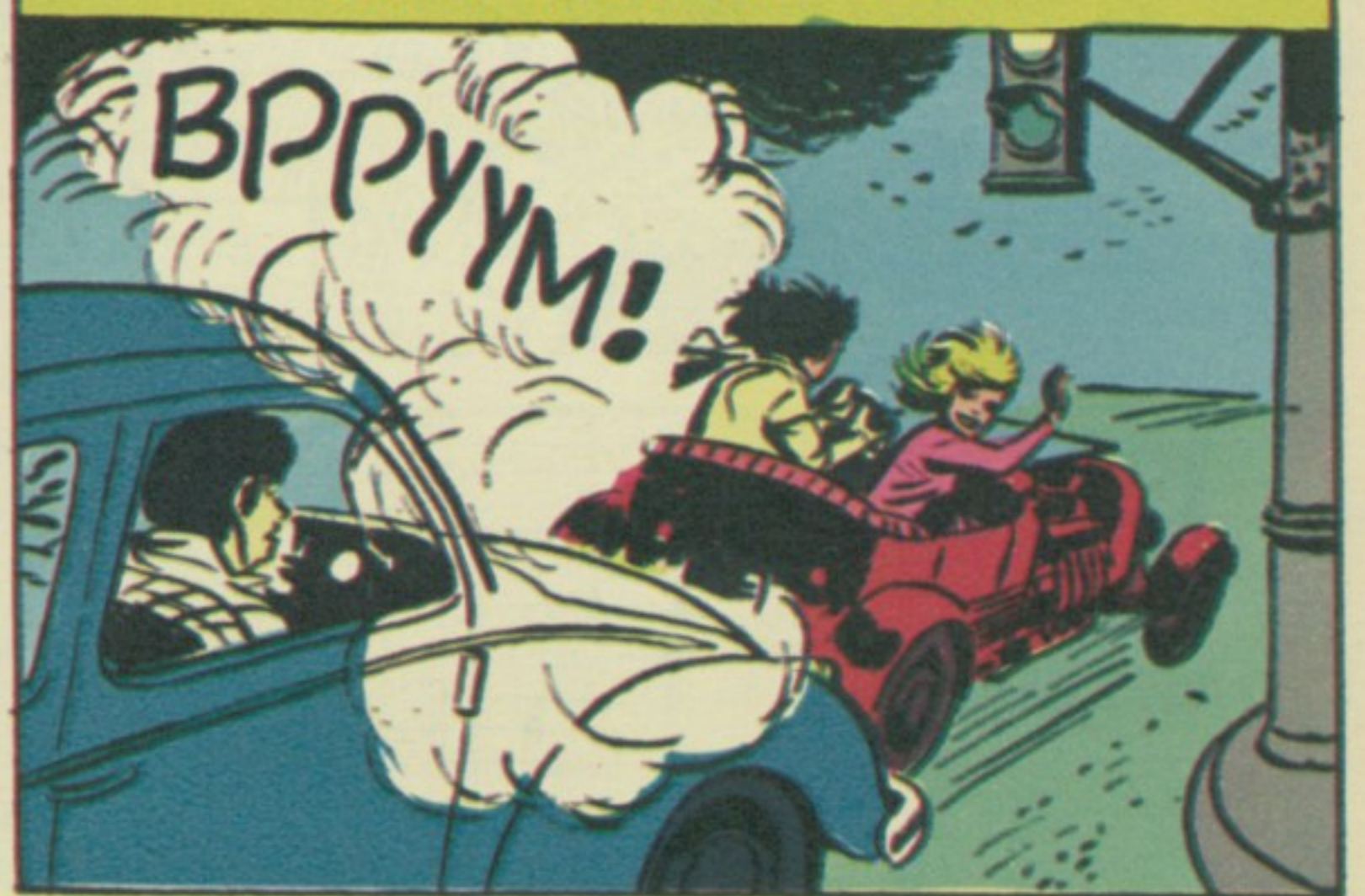

ДА ПОКАЖЕМО ОВОЈ
ПЛЕХАНОЈ БУБА-
ШВАБИ, А?

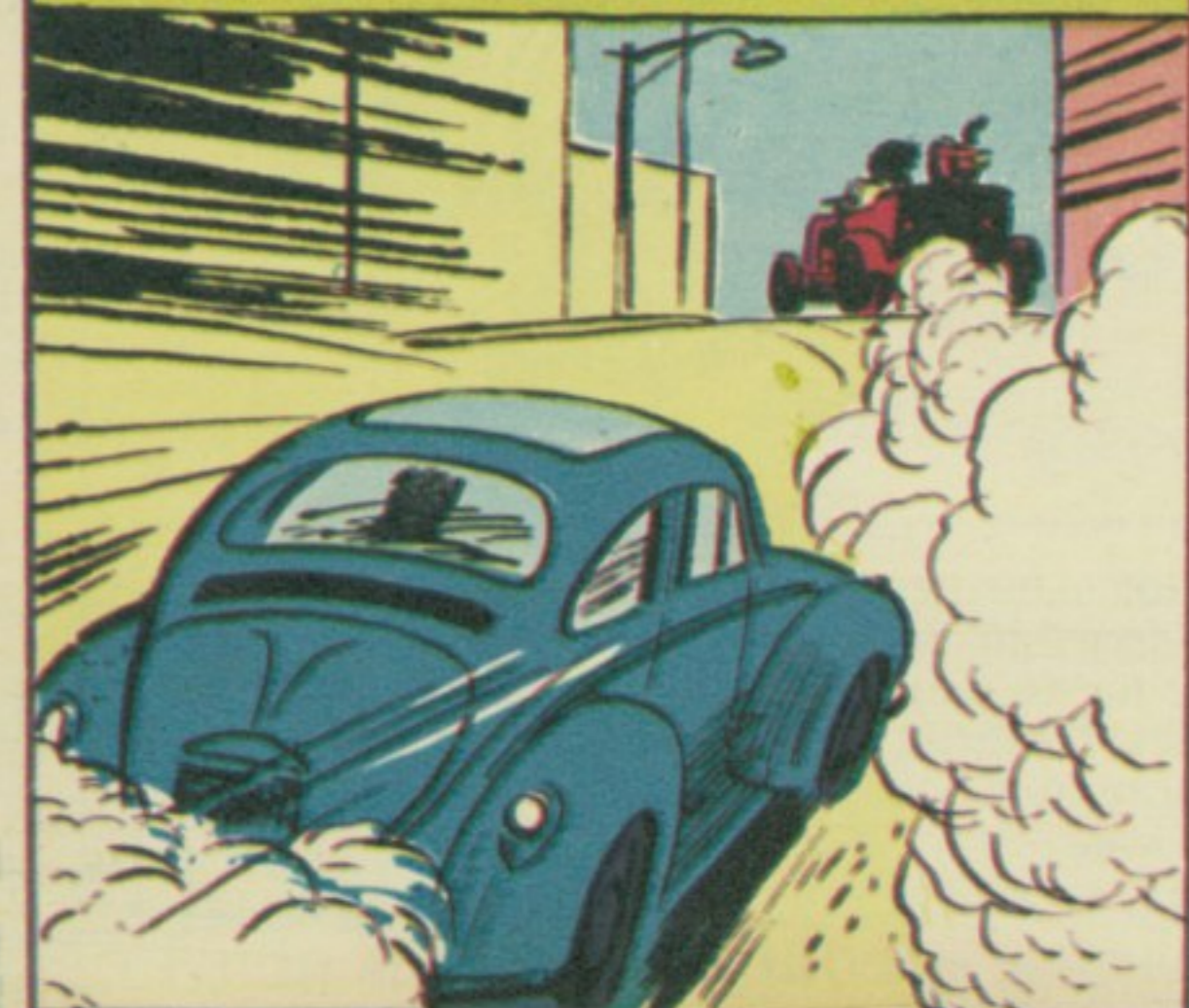
ШТ...?

НА ТО ЈЕ ХЕРБИ УВРЕЂЕНО
ЗАБРУНАЛА И...

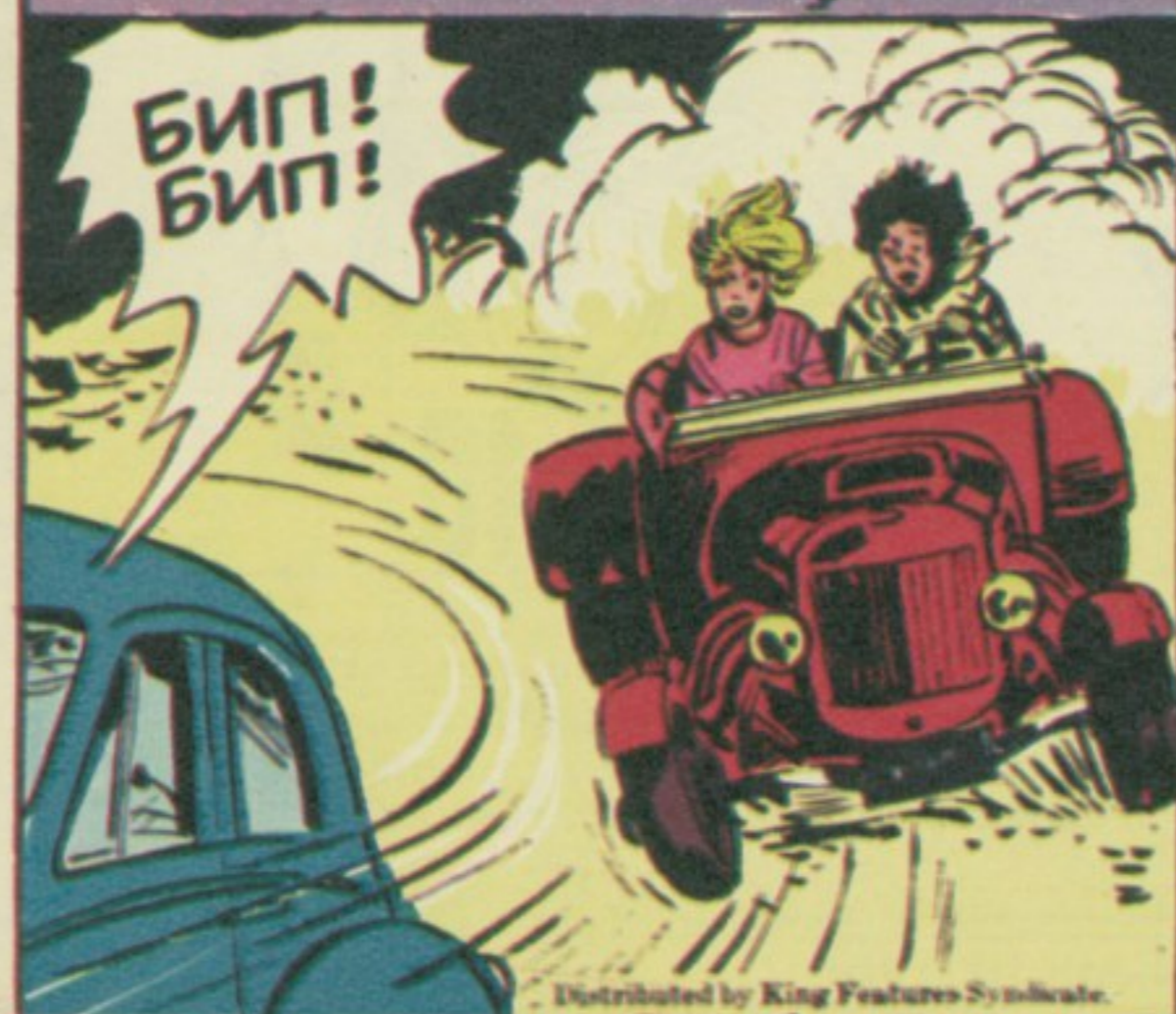

ВРРУУМ!

... ПОЈУРИЛА СТРАХО-
ВИТОМ БРЗИНОМ ...

... ПРОЈУРИВШИ ПОРЕД
РАЗМЕТЉИВАЦА ...

БИП!
БИП!

НЕ ЗНАМ... ЈА НИСАМ
ДАО ГАС... НИСАМ ПО-
ВЕЉАО БРЗИНУ...

НАСТАВИЋЕ СЕ

ПОРОДИЦА КРЕМЕНКО

БАРНИ, ЈА САМ ЧИТАО ДА ЈЕ МЕСЕЦ 22 КИЛОМЕТАРА ДАЛЕКО ОД НАС!

ЈА БИХ РЕКЉО И ЧИТАВИХ ТРИДЕСЕТ КИЛОМЕТАРА!

ЧИНИ ТИ СЕ САМО ЈЕР НИСИ КАО ЈА НАУЧНО ПРОУЧАВАО МЕСЕЦ!

ИМАМ ЈА И ПАМЕТНИЈИХ СТВАРИ!

ВЕЧЕРАС КУ ПОСТАТИ ПРВИ ЧОВЕК КОЈИ ЋЕ СЕ СПУСТИТИ НА МЕСЕЦ!
НА МЕСЕЦ?

И ОВА МАШИНА ЋЕ ТЕБЕ ДА ИЗБАЦИ ДО МЕСЕЦА?
ТАЧНО ТАКО! СПРЕМАН САМ ЗА ЛАНСИРАЊЕ!

ФРЕДЕ, А ЗАШТО ЖЕЛИШ ДА ИДЕШ НА МЕСЕЦ?
ПИТАЊЕ ПРЕСТИЖА, БАРНИ! ХОЋУ ДА БУДЕМ ПРВИ...

А КАКО ЋЕШ ДА СЕ ВРАТИШ?
О ТОМЕ ЋУ ДА МИСЛИМ КАД БУДЕМ СТИГАО!

ПРЕСЕЦИ КОНОПАЦ, БАРНИ... СПРЕМАН САМ!
МОРАМ ЛИ БАШ ЈА? НЕ ВОЛИМ ТО...

А-БА АА-БА АИ-БИ АУ-У У...

ФРЕДЕ! ОХЛАДИЊЕ ТИ СЕ ВЕЧЕРА! ДОЛАЗИ... И ТО СМЕСТА И БРЗО!

АУУ! МОРА ДА СИ УЖАСНО ГЛАДАН!
ТРАС!

БИТКА НА НЕРЕТВИ

БИО ЈЕ ЈАНУАР 1943. ГОДИНЕ
КАДА СУ НЕМЦИ И ИТАЛИЈАНИ УЗ
ПОМОЋ УСТАША И ЧЕТНИКА
ЗАПОЧЕЛИ ЧЕТВРТУ ОФАНЗИВУ
ПРОТИВ НАШЕ ВОЈСКЕ...

У ФЕБРУАРУ ИСТЕ
ГОДИНЕ НАША ВОЈСКА
РАЗБИЛА ЈЕ НЕПРИЈАТЕЉА
НА ПРУЗИ САРАЈЕВО-
ДУБРОВНИК...

ОСЛО-
БОЂЕНА
СУ
МЕСТА
ИМОТСКО
И ПРО-
ЗОР...

ПОВЛАЧЕЊЕ НАШИХ БОРАЦА ОТЕЖАВАЛО
ЈЕ 4.000 РАЊЕНИКА, СТАРЦИ,
ЖЕНЕ И ДЕЦА...

ДОНЕТА ЈЕ ОДЛУКА ДА СЕ ДЕО
ВОЈСКЕ С РАЊЕНИЦИМА УПУТИ
ПРЕМА НЕРЕТВИ...

ДА БИ СПАСЛИ РАЊЕ-
НИКЕ, БОРЦИ СУ СЕ СУ-
КОБИЛИ СА НАДМОЋНИМ
НЕПРИЈАТЕЉЕМ
НА ПЛАНИНИ
МАЌЉЕН...

НА НЕРЕТВИ, КОД ЈАБЛА-
НИЦЕ, НАШИ БОРЦИ СУ БИЛИ
ОПКОЉЕНИ АЛИ СУ МОРАЛИ
ДА САСЕКАЈУ РАЊЕНИКЕ...

У ОВОЈ АКЦИЈИ УЧЕСТВО-
ВАЛО ЈЕ 80.000 НЕПРИЈА-
ТЕЉСКИХ ВОЈНИКА ПРОТИВ
40.000 НАШИХ
БОРАЦА...

У ПЛАНИ-
НИ ПРЕЊУ
20.000
ДОБРО НАО-
РУЖАНИХ
ЧЕТНИКА
ЧЕКАЛО ЈЕ
У БУНКЕ-
РИМА
ПАРТИ-
ЗАНЕ...

БОРБЕ НА НЕРЕТВИ СУ
ТРАЈАЛЕ 37 ДАНА.
НЕМАЧКИ АВИОНИ СУ
БОМБАРДОВАЛИ НАШЕ
ПОЛОЖАЈЕ...

БРАНКО
КОПИЋ ЈЕ
ОПЕВАО
ОВУ ВЕЛИКУ
БОРБУ:
"...БИТКА СЕ
ВОДИ ДАНЕ
И НОБИ И
ОГАЊ ШИБА
ЉУТ. РА-
ЊЕНИ БОР-
ЦИ МОРАЗУ
ПРОЊИ,
ЊИМА СЕ
ПРАВИ
ПУТ..."

АЛИ НЕПРИЈАТЕЉА ЈЕ БИЛО
МНОГО ВИШЕ...

У СТАРОМ МЛИНУ
ДРУГ ТИТО ЈЕ
ДОНЕО ИСТОРИЈСКУ
ОДЛУКУ...

...СРУШИТИ МОСТ НА НЕРЕТВИ!

НЕПРИЈАТЕЉИ СУ
МИСЛИЛИ ДА ПАР-
ТИЗАНИ НЕ ЖЕЛЕ
ДА ПРЕБУ РЕКУ.
ПОВУКЛИ СУ
СВОЈЕ СНАГЕ НА
СЕВЕР...

ЊОБУ СУ ПАРТИ-
ЗАНИ ИЗГРАДИЛИ
ПРИВРЕМЕНИ
МОСТ И...

...ПРЕБАЦИЛИ СЕ СА РАЊЕНИЦИ-
МА И ИЗБЕГЛИЦАМА ПРЕКО РЕ-
КЕ НА СЛОБОДНУ
ТЕРИТОРИЈУ...

ТАКО ЈЕ И ОВАЈ
ПОКУШАЈ НЕПРИ-
ЈАТЕЉА ДА
УНИШТИ НАШЕ
СНАГЕ ПРОПАО...

ИСТРАГА ИНСПЕКТОРА ЖЕДИЈА

ШТА ГА ЈЕ ОДАЛО?

ЗА ОЛИВИЈЕМ НИКО НЕЋЕ ЖАЛИТИ, ШАРОНЕ! ЧИМ СЕ ОЖЕНИО КРЕК-КОМ СТАРОГ СТЕРНА, ПОЧЕО ЈЕ ДА ЗАБАДА НОС У СВЕ И МАЛТРЕТИРА ОСТАЛЕ...

ЈЕДАН МЕТАК У НОЗИ А ДРУГИ У СТОМАКУ! АЛИ И ОЛИВИЈЕ СЕ БРАНИО: ФАЛЕ ДВА МЕТКА ИЗ ЊЕГОВОГ РЕВОЛВЕРА!

МАЈПРЕ СТАРИ СТЕРН...

МОЈА СОБА ЈЕ НА ИСТОМ СПРАТУ, ИНСПЕКТОРЕ... САМО НА ДРУГОМ КРАЈУ ХОДНИКА, ЗАТО САМ БЕОМА СЛАБО ЧУО ПУЦЊЕВЕ. ПОМИСЛИО САМ ДА ЈЕ ТО НЕКИ МОТОР НА УЛИЦИ!

ЊЕГОВА КРЕРКА ХИДАА, ЖЕНА УБИЈЕНОГ...

БИЛА САМ У БИБЛИОТЕЦИ А МОЈ БРАТ ЈЕ ГЛЕДАО ТЕЛЕВИЗИЈУ. ЧУЛА САМ ПУЦЊЕВЕ АЛИ САМ ПОМИСЛИЛА ДА ЈЕ ТО НА ТЕЛЕВИЗИЈИ!

ГРЕГОР СТЕРН, СИН...

НИШТА НИСАМ ЧУО. НА ТЕЛЕВИЗИЈИ САМ ГЛЕДАО ВЕСТЕРН, СЕМ ТОГА И ПРОЗОР ЈЕ БИО ОТВОРЕН...

ШТА ЂЕМО САД, ШАРОНЕ?

ХМ! НАШАО САМ ЈЕДАН МЕТАК У ЗИДУ СОБЕ УБИЈЕНОГ... АЛИ ОД ДРУГОГ НИ ТРАГА!

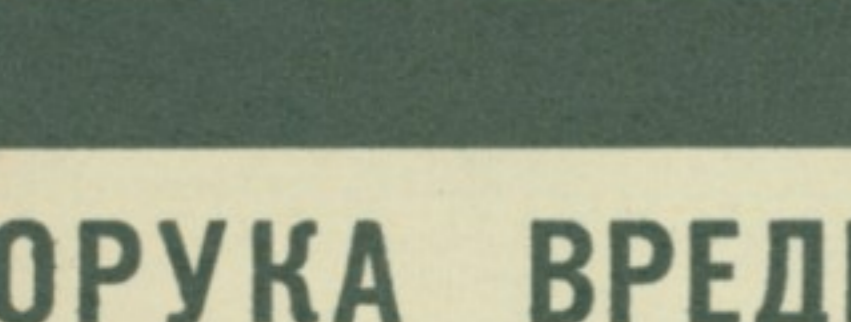

ПОСТОЈЕ ДВА РЕШЕЊА: ИЛИ ЈЕ У ОЛИВИЈЕВОМ РЕВОЛВЕРУ ВЕК НЕДОСТАЈАО ЈЕДАН МЕТАК ИЛИ...

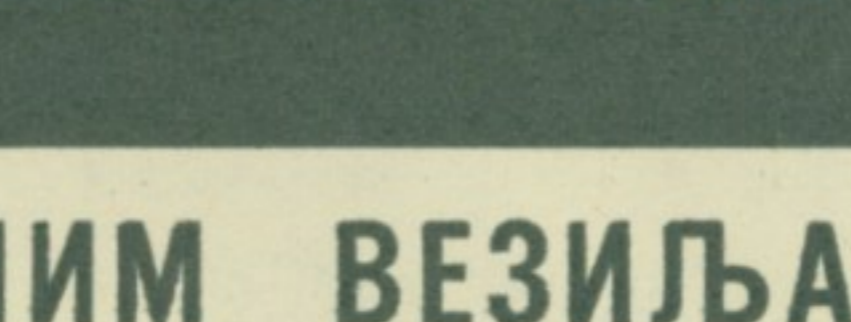
КАСНИЈЕ...

ЗАМОЛИО САМ ЛЕКАРА ДА ПРЕГЛЕДА ОСУМЊИЧЕНЕ И НИКО НЕМА НИ ОГРЕБОТИНЕ!

А ДА НИЈЕ ДРУГИ МЕТАК ИЗЛЕТЕО КРОЗ ПРОЗОР?

НЕ! ПРОЗОР ЈЕ БИО ЗАТВОРЕН КАД СМО СТИГЛИ!

МОЖДА ЈЕ КРИВАЦ...

КРИВЦА ВЕК ЗНАМ, ШАРОНЕ! ОДАЛА СУ ГА ДВА ДЕТАЉА! ТО ЈЕ...

КО, ДРАГИ ЧИТАОЦИ? И ЗБОГ ЧЕГА?

РЕШЕЊЕ НА СТРАНИ 31

у лондонском зоолошком врту сваког дана у пола пет, уобичајено време када Енглези пију чај, чувари у одељцима за мајмуне износе на

сред кавеза столове, столице и чај који мајмунци, на велико весеље увек присутне деце, с апетитом попију.

завршена је електрификација транссибирске железнице од Москве до Бајкалског је-

зера у дужини од 5.467 километара. Радови се сада настављају на прузи Бајкал — Владивосток.

први пут на свету пројектује се изградња електричне централе која ће као погон користити Сунчеву енергију.

Ова централа ће бити изграђена у долини Арарат у Јерменији а струја ће се користити за покретање пумпних станица које наводњавају исушено земљиште.

баварски радио отворио је недавно курс енглеског језика преко телефона. У Минхену, треба само да се окрене број телефона 59-77-35 и саслуша разговор двеју особа

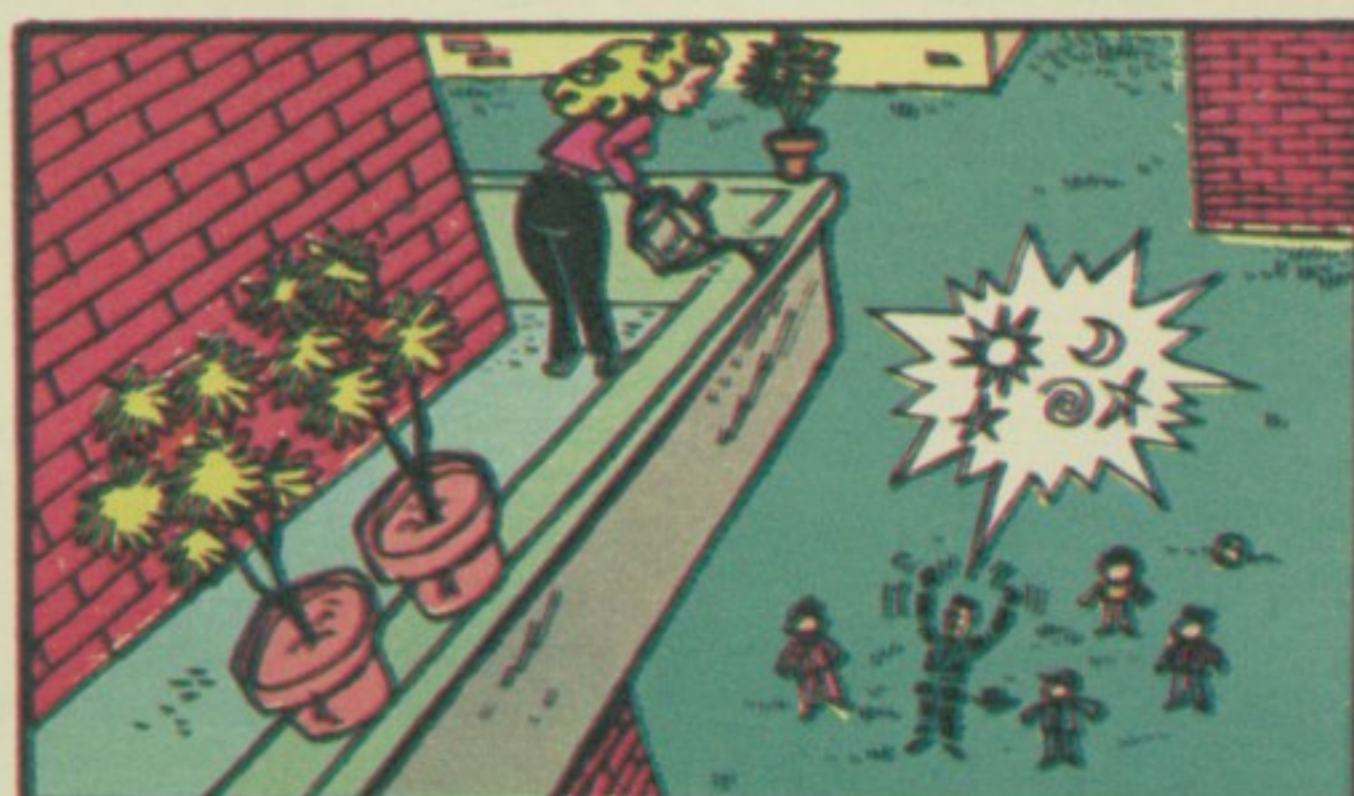
снимљен на магнетофонској траци. Овај разговор, у ствари лекцију, слушаца треба касније да понови опет окрећући исти број. Овог пута саслуша га прави професор и исправља евентуалне грешке.

ПОРУКА ВРЕДНИМ ВЕЗИЉАМА!

До данас је у нашу редакцију стигло преко 2500 марамица, све лепша од лепше. Морамо да вам признамо да се налазимо на великој муци јер нам изгледа да су марамице лепше од награда. Зато се сада трудимо да пронађемо још поклона за вредне везиље. Резултати конкурса биће објављени чим жири прегледа све приспеле марамице.

ВАЖНО САОПШТЕЊЕ: Рок за слање марамица „Политикном забавнику“ је истекао. Међутим, емисија „Суботом у два“ Радио-Београда примаће све до 7. децембра ваше марамице и предаће их нашим војницима на Дан армије. Дакле, још није касно да марамицу извезете и да је пошаљете на адресу: Радио-Београд, емисија „Суботом у два“, Београд, Хилендарска 2.

Не пропустите да видите изложбу најлепших марамица са конкурса Политикиног забавника „ВЕЗИЉЕ“ пре него што буду послате војницима широм наше земље. Марамице ће бити изложене у књижари „ПРОСВЕТЕ“ Кнез Михаилова бр. 12, Београд, од 15. до 22. новембра.

МАСКИРАНИ Денис

РАТНИК ИЗ ПЛЕМЕНА СЕМИНОЛЕ — СЛИКА ЏОРЏА КАТЛИНА

СЛОБОДА ИНДИЈА

јутра до мрака сликао је индијанске поглавице који су у Кларков уред долазили са слободне територије због трговачких послова. До најситнијих детаља верно је на платно преносио индијанске ношње, пернате украсе, оружје, шаре на њиховим лицима.

Гувернер Кларк је много путовао кроз индијанске територије, а Катлин га је свуда пратио. Тако је упознао Индијанце из племена Јова, Сијукса, Омаха и Фокс. У то време насликао је чувеног поглавицу Црног сокола, који није хтео своју земљу да препусти бледоликим освајачима него се против њих огорчено борио у дугим крвавим окршајима.

У зиму се Катлин са својим сликама вратио Клари у Албани. Кад је видела његове слике, млада жена је зачуђено кликнула:

— Џорџе, па ти си био на крају света!

— Не! Тек сам био на прагу једног за мене новог, другог света. На пролеће ћу тај праг прекорачити!

У рано пролеће сликар је кренуо на северозапад, у пространства где су обитавала слободна индијанска племена и непрегледни чопори бизона од којих су живела. Укрцао се на пароброд „Јелоустон“, трговачки брод који је 3000 км пловио уз Мисури да би се оданде враћао с драгоценим товарима крзна. На том броду Катлин је насликао једну од својих најпознатијих слика.

На „Јелоустону“ је међу путницима био и Видшуншон, син поглавице племена Аннибоин. Кад га је угледао, Катлин се у први мах згрануо, а затим дубоко растужио. Кад је последњи пут у канцеларији генерала Кларка видео Видшуншона и насликао га, био је то млад поносан ратник, леп, у одећи од коже дивокозе, богато украшен скалповима побеђених непријатеља. Сад се Видшуншон враћао из Вашингтона и Њујорка, где је на позив белаца провео зиму. Био је у плавој униформи са златним еполетама и ресама, с цилиндром, у рукавицама, с кишо-

ВОЛИМ ТЕ ЉУДЕ КОЈИ СУ ЧАСНИ И ПОШТЕНИ МАДА НЕМАЈУ ПИСАНЕ ЗАКОНЕ, КОЈИ ПРЕЗИРУ НОВАЦ И БОРЕ СЕ ПРОТИВ БЕЛАЦА САМО НА СВОЈОЈ ЗЕМЊИ.

нас драгоцени документи за изучавање историје Новог света.

Бизони, ѿферија, водојага...

Док је био дечак, Џорџ Катлин је с уживањем слушао узбудљиве дедине приче о окршајима с Индијанцима. Волео је да се искраде са фарме на којој се родио и сатима лута дуж велике реке Саскехане иза које су живела слободна индијанска племена.

Кад му је била двадесет једна година, 1817. деда га је послао у Конектикат да изучи за правника и адвоката. Али, Џорџ за то није имао никакве воље. Чезнуо је за слободним животом у природи и ту своју чежњу смиривао цртањем. Свуда,

по рубовима правничких књига, по свескама, столњацима, цртао је успомене из детињства: бизоне у прерији, водопаде Саскехане, Индијанце на неоседланим коњима.

Две године је како-тако бубао из правничких књига, а онда их продао и купио четкице и боје. Почео је да слика минијатурне портрете на слоновачи и од тога живи. Док је у Албанију портретирао гувернера државе Њујорк Дејвита Клинтона, упознао је нежну Клару Барлет Грегори, двадесетогодишњу девојку из угледне породице. Заљубио се у њу, запросио је и она је одмах пристала.

Млади Катлин имао је све услове да живи безбрижно и срећно: жена му је донела леп мираз, а и сликањем портрета добро је зарађи-

вао. Ипак, он је једног дана рекао својој жени:

Појлавица са цилиндром

— Кларо драга, не могу више да сликам гувернере и богаташе. Хоћу да оживим свет својих дечачких снова. Хоћу да сликам Индијанце у прерији, лов на бизоне, ратничке игре, слободан живот.

— Одавно знам шта те мучи! — рекла је жена. — Иди, Џорџе! Знаш да мораш ићи. Чекају те.

Тако је лета 1830. Џорџ Катлин са сликарским прибором у завежљају кренуо у Сент Луис у Мисури, на „индијанску границу“. У Уреду за индијанске послове генерала Вилијама Кларка поставио је свој штафелај. Од

Џорџ Катлин је имао много разлога да не воли Индијанце: мајку су му украли црвенокошци, а из једног покоља његов деда је једини преживео. Па ипак, он је схватио трагичну судбину Индијанаца и заволео их. Кад је постао сликар, овековечио је у својим делима староседеоце Америке онакве какви су били пре најезде белих људи: поносне и слободне, храбре и племените. Његове слике су да-

ДИКАР НИХ АНАЦА

браном и лепезом. Пио је у бродском бару виски и звиждукао његовим саплеменницима омражени „јенки дудл“. Катлин је осетио да је пред њим типичан пример уништавајућег утицаја цивилизације белих на црвенокошце.

„Морам пожурити!“ — одлучио се Катлин. „Морам што пре да овековечим првотну лепоту индијанског начина живота, индијанског света пре доласка нас белих. Док не буде прекасно. А Видшунсона ћу насликати какав је био и какав је сад: пре и после белаца.“

Пријатељ рајо-борних Команча

Хиљаду пет стотина километара узводно од Сент Луиса „Јелоустон“ се насукао. С групом одважних и искусних пионира Катлин је пешице кренуо кроз територију племена Сијукс до тврђаве Пјер. Уз пут је био гост у шаторима црвенокожаца које још није нагризла цивилизација белаца, дивио се њиховом поносном и отвореном држању, сликао је њихове поглавице и младе ратнике.

У оно време кад је за већину белаца само „мртав Индијанац био добар Индијанац“, Џорџ Катлин је написао:

„Волим те људе, који су ми понудили све што су имали, који су часни и поштени мада немају писане законе, код њих нема крађе

ни сиротиње, који се против белаца боре само на својој земљи и за ту борбу имају јаке разлоге. Волим те људе који презиру новац.“

После боравка међу ратницима племена Сијукс Џорџ Катлин је на „Јелоустону“, који се одсукао кад су дошле велике воде, стигао до Форт Униона који се налазио на данашњој граници између држава Северна Дакота и Индијана. Ту је упознао Индијанце из племена Црне ноге и Вране. Сликао је њихове поглавице, ратнике и децу, сликао их за време лова и обредних игара.

Катлин је био потпуно свестан своје мисије. Није себи допуштао ни најмање слободе у уметничком стварању. Сликао је верно, документарно и то је основна вредност његовог дела. На његовим сликама Индијанци су оно што су стварно били, слободни господари слободне земље.

У јесен 1833. г. вратио се у Албани са збирком од 135 слика и великом колекцијом индијанског оружја, одеће и украса.

Немирни дух и осећање да извршава историјски задатак опет су следећег пролећа одвели Катлина на дуг пут. С одредом војника које је влада Сједињених Држава послала на Јужни запад да од Мексиканаца преотме утицај над Оклахомом, где су живела племена Чироки Индијанаца, Крика и Чокта пројахао је стотине и стотине миља. Потпуно сам продро је у земљу ратоборних и дивљих Команча, успео да се спријатељи с њима и да их наслика на својим платнима. Од напора на том путу његово иначе слабо здравље сасвим се нарушило и он је уз помоћ својих индијанских пријатеља, готово сагорео од грознице, успео да се докопа једног каравана белаца.

Славан после смрти

Чим је прездравио, опет је кренуо на пут. Са верном **Кларом у лаком кануу** спустио се низ Мисисипи. Индијанци из многих племена гостољубиво су дочекали сликара и лепу жену. Према Клари су показивали изузетно поштовање и она се међу њима осећала пријатније него међу скоројевићима са златним ланцима и прстењем у Албанију.

Кад се вратио са тог пута, имао је збирку од шест стотина слика: документовану антологију индијанског начина живота.

Тада је одлучио да те слике корисно употреби за спасавање једног света који је схватио и заволео. Почео је да путује кроз Америку са својим сликама. Излагао је слике и држао предавања, токушавајући да код необавештених белаца пробуди разумевање за угрожени опстанак црвеног човека. Дочаравао је својим слушаоцима широка пространства под Стеновитим планинама у којима треба слободно да живе слободни Индијанци.

Људи му нису веровали. За њих су Индијанци били окуртни, крвожедни, дивље убице које треба потамани-

ЦРВЕНИ КАПУТ, ИНДИЈАНСКИ ПОГЛАВИЦА, БИО ЈЕ НА СТРАНИ БРИТАНАЦА У РАТУ ЗА НЕЗАВИСНОСТ АМЕРИКЕ. ИМЕ ЈЕ ДОБИО ПО КАПУТУ КОЈИ СУ МУ ЕНГЛЕЗИ ПОКЛОНИЛИ, ПА ГА ЈЕ КАТЛИН У ЊЕМУ И НАСЛИКАО.

ти, а Катлин само једно смешно лудо мазало.

Катлин је тада кренуо у Европу. Веровао је да ће у Старом културном свету наћи подршку за своје идеје. Приредио је изложбу својих радова у Лондону. Успех је био незапамћен. Људи су се данима гурали за улазнице, а изложбу је посетила и краљица Викторија. Али Катлинове слике су биле за Лондонце само сензација коју треба видети, па заборавити. Свако чудо за три дана: после неког времена нико више није бринуо ни за сликара ни за његове Индијанце.

Болесни Катлин није се предавао. Обилазио је град за градом — Ливерпул, Манчестер, Единбург, Париз — али свуда је било као у Лондону.

У то време, кад је доживљавао најцрња разочарања, погодила га је још једна несрећа: његова жена Клара добила је туберкулозу и после краког боловања умрла.

Двоје деце је послао Клариним родитељима, а он болестан, без новца и пријатеља, кренуо је у Јужну Америку и тамо је опет сликао Индијанце и њихове обичаје.

Кад су му биле седамдесет и четири године вратио се са новом збирком у Вашингтон, покушавајући још једном да убеди чланове владе да би „индијанско питање“ требало решити онако како је он замислио: оставити им прерије под Стеновитим планинама и слободу. Борио се жестоко за своју идеју и у тој борби се његов живот угасио 1872. године.

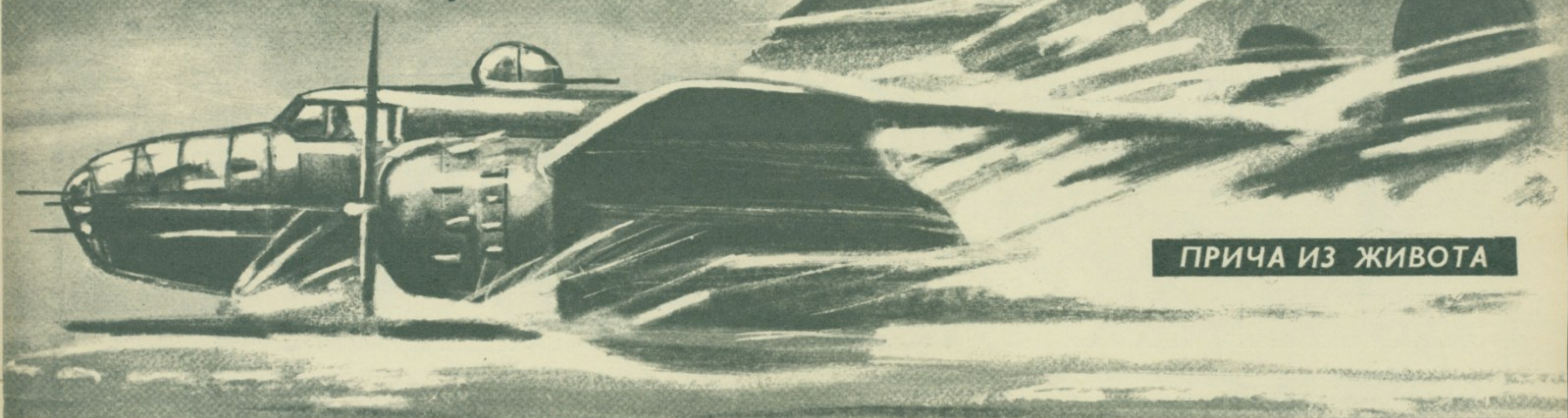
Већина његових слика је расејана по читавом свету. Смитсонијанов институт у Вашингтону је после његове смрти купио приличан број тих слика и та збирка је данас драгоцен документација за историчаре и етнографе који изучавају историју Индијанаца.

Као многи уметници тако је и Џорџ Катлин тек после своје смрти постао признат и славан.

ПОРТРЕТ ЏОРѢА КАТЛИНА, РАД СЛИКАРА ВИЉЕМА ФИСКА НАСТАО У ЛОНДОНУ ГДЕ ЈЕ КАТЛИН ОРГАНИЗОВАО СВОЈУ ИЗЛОЖБУ „ИНДИЈАНСКА ГАЛЕРИЈА“.

ЧИЗМЕ, АВИЈАТИЧАРСКЕ ВИНДЈАКНЕ, РУКАВИЦЕ — СВЕ СЕ ЗАЛЕДИЛО И ПРИПИЛО УЗ ТЕЛО КАО ОКЛОП, А ТРЕБАЛО ЈЕ ИЗДРЖАТИ НОЋ КОЈА НА ГРЕНЛАНДУ ТРАЈЕ 17 ЧАСОВА

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

ЗАРОБЉЕНИЦИ ЛЕДА

Једног зимског дана 1943. године три млада канадска авијатичара напустила су своју домовину у тешком бомбардеру на путу према Енглеској, где је њихов авион требало да се бори против Хитлера. Али, само после два часа лета од Њуфаундленда, авион је упао у густу маглу. Радио је заћутао а због леда на крилима и трупу, бомбардер више није могао да се дигне на већу висину и тако избегне лоше време.

Наредних шест часова пилот, официр Дејвид Гудлет, летео је наслепо покушавајући да уз помоћ посаде — наредника Артура Вивера и навигатора Ел Неша — спречи да авион пропадне у море. Међутим, било му је јасно да неће успети да стигну до Енглеске.

— Горива смо имали за још пола часа лета, — причао је пилот касније — и било је очигледно да се морамо негде спустити. Летели смо кроз густе облаке и стрепели да не ударимо у неку планину. Кад смо иза-

шли из магле и облака, утврдили смо да се налазимо десетак километара у дубини Гренланда. Дуж читаве обале биле су планине, назабљене као разбијене боце!

После неколико покушаја Дејвид је успео да спусти авион на једну зараван. С увученим точковима бомбардер је великом брзином слетео на трбух и утонуо у дубок мек снег.

У »фрижидеру«

Посада није имала другог избора него да остане где је, надајући се да ће помоћ некако пристићи. Температура је била веома ниска, испод — 35 Ц, дувао је леде ни ветар и три човека су осећала како пробија кроз челични труп авиона.

Кафа је била потпуно смрзнута, сендвичи тврди као камен. Сисали су сендвиче све док нису довољно омекшали да су могли да их жваћу.

Да би се заштитили од

страшне хладноће, исцепали су падобране у траке и омотали их око стопала и тела. У поноћ је температура обале била још нижа и авијатичари су непрекидно дрхтали.

— Отпузали смо у реп бомбардера — причао је Вивер — и легли један на другог. Помогло је, али смо ипак сви дрхтали и целу ноћ провели мењајући положај у чудном људском „сендвичу“ јер је оном у средини било најтоплије.

Тако су пуна три дана провели као у неком циновском фрижидеру, а потом је ветар престао, па су донели одлуку да покушају да се пробију до најближег насеља, удаљеног око 170 километара! Међутим, баш кад су хтели да крену, радио је ухватио сигнале канадске ваздухопловне базе и, мада је пријем био веома слаб, Вивер је успео да емијуте положај ваиона. Само што је то урадио, батерије су престале да раде.

Три следећа дана провели су у бомбардеру, надајући се да је њихова порука

ухваћена и да ће спасиоци доћи. Још од поласка из базе нису људски спавали, усне су им крвариле од снега који су сисали, а никако нису могли да угасе сталну жеђ.

Легено мучење

На жалост, ни шестог јутра које су провели заробљени у снегу од помоћи није било ни трага. Кренули су опет по снегу према обали. После два часа натчовечанских напора прешли су само 300 метара, па су зато одустали и вратили се у авион. Следећег дана су поново покушали, али су слабо напредовали и изгледало је да ће опет претрпети неуспех.

— Те ноћи су нам се чизме и авијатичарске виндјакне следиле и припиле уз тело као неки оклоп. Подупирали смо чамац веслима и завукли се у заветрину како бисмо преживели дугу ледену ноћ која овде траје 17 часова.

У зору су зачули моторе неког авиона и кад се он ниско спустио, из њега су избачене намирнице и сува одећа. Нашли су и прикачену поруку да се повежу конопцем и крену у правој линији према обали где ће један пролони брод покушати да их пронађе. То су биле прве добре вести које су авијатичари примили за скоро десет дана! Међутим, ледено мучење још није било завршено. Чекала их је ледена ноћ, тло је било тако хладо да им је било топло да стоје.

Смрзавање и сјас

Кад је свануло, продужили су кретање. Били су већ толико исцрпљени да им је било тешко да носе вреће за спавање, па су их бацили. Следеће ноћи су се обгрлили и легли на тло.

— Била је то велика грешка — објаснио је Вивер. — После једног сата били смо потпуно смрзнуте у чврсто клупко и требало нам је много времена и сва преостала снага да се раздвојимо!

Певали су да би се охрабрили, усне су им крвариле, али су се боље осећали. Коначно су стигли на крај великог глечера. Стојећи на његовој ивици која је била седамдесетак метара изнад обале, угледали су амерички патролни брод како им се приближава. Најзад су били спасени. Кад су се нашли у топлим кабинама брода дуго им је требало да дођу себи и поверује да је леденом мучењу дошао крај.

НАЈЗАД СУ БИЛИ СПАСЕНИ, АМЕРИЧКИ ПАТРОЛНИ БРОД ПРИБЛИЖАВАО СЕ ГЛЕЧЕРУ НА КОМЕ СУ СТАЈАЛИ.

МУЖЕЊЕР ЕМОРИ СТАРК КОЈИ ЈЕ УЧЕСТВОВАО У СПАСАВАЊУ СТАРОГ ХРАМА СПРЕМА СЕ ДА НАПУСТИ ЕГИПАТ...

ЗАИСТА ЈЕ ТО БИО ДИВОВСКИ ПОДУХВАТ!

ЗА МЕНЕ ЋЕ МНОГО ВАЖНИЈЕ БИТИ ДА НАЂЕМ ТАЈНУ ГРОВНИЦУ... УЛАЗ У ЊУ НАЛАЗИ СЕ САДА 40 МЕТАРА ИСПОД ПОВРШИНЕ ВЕ-ШТАЧКОГ ЈЕЗЕРА!

*АЛИ, У ПАПИРУСУ ЈЕ ТАЧНО ОЗНАЧЕНО ГДЕ СЕ ТАЈ УЛАЗ НАЛАЗИ!

ШТЕТА ШТО НЕ МОЖЕТЕ ДА ОСТА-НЕТЕ С НАМА, СТАРК!

ЈА САМ ОБАВИО СВОЈ ЗАДАТАК! ЗБОГОМ, ХАСАНЕ... МОЖДА ЋУ ЈЕДНОМ ОПЕТ ДОЊИ... КАО ТУРИСТА!

СТАРК СЕ УКРЦАО НА БРОД И...

МОЈЕ ЗАДРЖАВАЊЕ КОД АБУ СИМБЕЛА МОГЛО БИ ДА ИЗАЗОВЕ ПОДОЗРЕЊЕ! НЕ... ИМАМ БОЛИ ПЛАН!

У МЕЂУВРЕМЕНУ ЦОНИ ЈЕ СТИГАО НА КАИРСКИ АЕРОДРОМ...

КАКАВ ЛИ МЕ САД ЗАДАТАК ЧЕКА!

ЗАСНИЈЕ...

МОГУ ЛИ ВЕЋ ДА ЗНАМ ШТА МЕ ОЧЕКУЈЕ, ШЕФЕ?

ЗАСАД ЈОШ НИШТА, ХАЗАРДЕ! ЛЕПО СЕ ОДМОРИТЕ КАД СТИГНЕТЕ...

ЗНАМ ЈА ВЕЋ ТЕ СВОЈЕ „ОДМОРЕ“! ТАМАН ПОМИСЛИМ ДА ЋУ НЕКОЛИКО ДАНА ДА ЛЕНСТВУЈЕМ...

БУДИТЕ БЕЗ БРИГЕ! ОВОГ ПУТА ВАМ ГАРАНТУЈЕМ МИРАН ОДМОР!

ТОГ ИСТОГ ДАНА...

?! ЈЕ Л' ОВАЈ ЛУД... ДА ТАКО КАМИОНОМ ИЗЛЕТИ ПРЕД МЕНЕ!

ШТА? ООХ!

ТРЕБА ТИ ОДУЗЕТИ ДОЗВОЛУ...

ВИ СТЕ ЕМОРИ СТАРК?

Дрско отмица усред дана није прошла непримећена...

ШТА ЈЕ ОВО? ОТМИЦА?

САЗНАЋЕШ НА ВРЕМЕ!

НУЛА X

КАМЕНЕ ЗМИЈЕ

МАРСОВ МОДУЛ
ЈЕ ИЗГУБИО
БЕЗУ С НУЛА X
ЈЕР ГА ЈЕ
ЗАХВАТИЛА
МЕТАЛНА
ПРАШИНА.
А НАВИГАТОР
У НУЛА X
СПРЕМА СЕ ДА
КРЕНЕ КА
ЗЕМЉИ...

НУЛА X
КОСМО-
ДРОМУ:
УЗИМАМ
КУРС
ПРЕМА
ЗЕМЉИ!

ЗЕМЉСКИ
МОТОРИ
СУ
ПРОГРАДИЛИ...

АЛИ БРЕДУ СЕ
НИЈЕ ОДЛАЗИМО ИЗ
МАРСОВЕ
ОРБИТЕ...

МОТО-
РИ СУ У
РЕДУ! БРЗИ-
НА ПЕТ ХИЛА-
ДА... СЕДМ...
ДЕВЕТ...

ЗА ТО ВРЕМЕ...

АНТЕ-
НА ЈЕ
ОЧИШЋЕНА,
ПРЕГ! ПО-
КУШАЈ ПО-
НОВО...

М.Е.В.
МАТИЧНОМ
БРОДУ:
НУЛА X, ЈА-
ВИ СЕ!

ЈАВИ
СЕ, НУЛА
X...

ГРЕГ!
ЈЕСИ ЛИ ТО
ЗАСТА ТИ?
ШТА ЈЕ
ТО БИЛО
С ВАМА?

ВРАТИЋУ
БРОД! ЈА-
ВИЋУ И
ЗЕМЉИ...
ДА СУ У ЖИ-
ВОТУ!

ИДУЋЕ НЕДЕЉЕ: НЕУСПЕО ПОКУШАЈ СПАЈАЊА У ОРБИТИ!

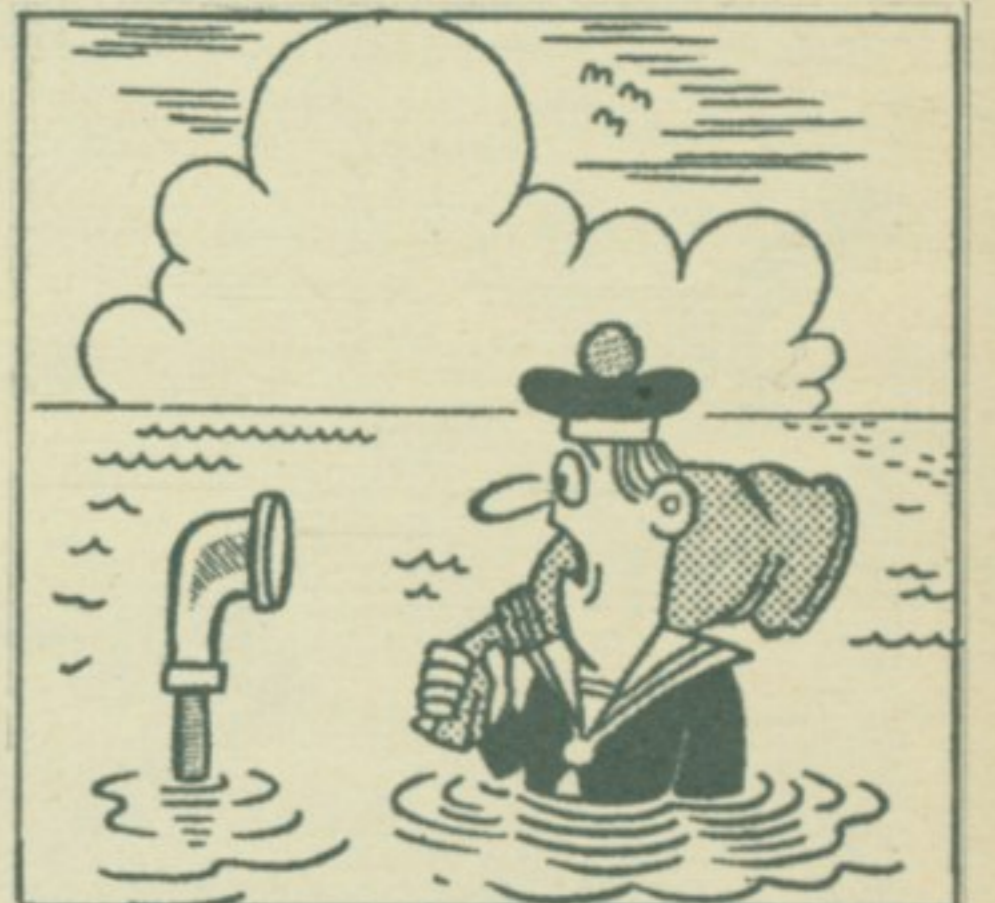
* ХУМОР *

— Овде пише: „Вашем псу уз срдачне поздраве — лопов од прошле ноћи!“

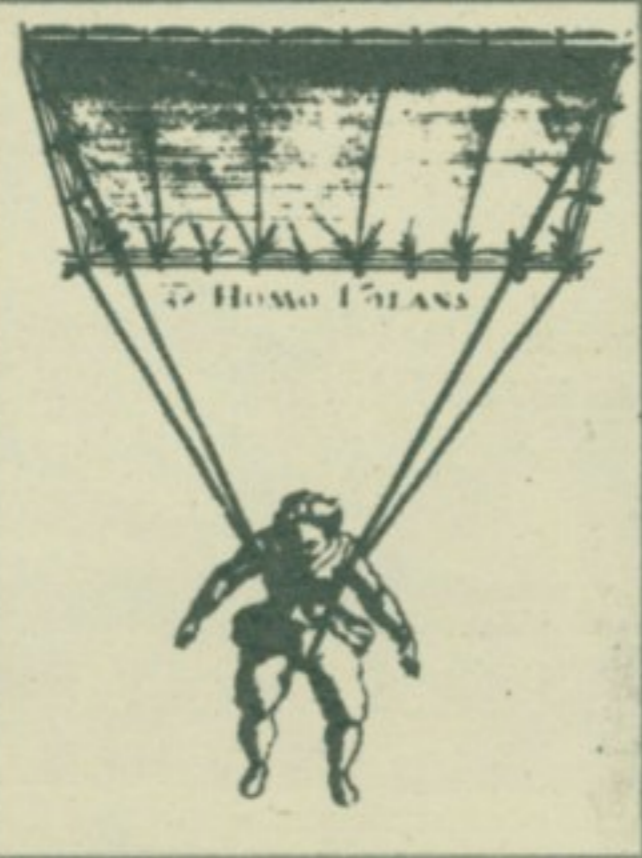
— Изгледа да смо се само ми спасли, драга госпођице!

— Извините, капетане, каснио ми је воз!

— Та твоја љубав према животињама почиње већ да ме замара!

Уз мало труда, мало вештине, мало познавања савремених достигнућа, воздухопловства и космонаутике за **ЈЕДАН ДИНАР НЕДЕЉНО** можете провести годишњи одмор на Хавајима, присуствовати фудбалском првенству у Мексику, посетити светску изложбу у Јапану.

СВАКОГ УТОРКА ПОЧЕВ ОД 25. НОВЕМБРА

КРИЛА

ЛИСТ ЗА ВАЗДУХОПЛОВСТВО, КОСМОНАУТИКУ И НАУЧНУ ФАНТАСТИКУ

У идућем броју „Политикиног забавника“: „КРИЛА“ спремају изненађење за ученике основних и средњих школа

ПОВОЉНА ПРИЛИКА ЗА ЧИТАОЦЕ ЗАБАВНИКА!
НОВИ ПЕЛАГИЋЕВ НАРОДНИ УЧИТЕЉ!
НА ПОПУСТ!
 ЗА 12.000 СТ. ДИН. У 4 РАТЕ УМЕСТО ЗА 16.000 СТ. ДИН.

На око 1000 страна и са много илустрација у боји крајем године изићи ће из штампе популарно дело Васе Пелагића **НАРОДНИ УЧИТЕЉ**. То је прво издање ове чувене књиге после II светског рата.

НАРОДНИ УЧИТЕЉ је служио као не замениви породични приручник нашим очевима и дедовима. Васе Пелагић изразио је пред крај живота жељу да се **НАРОДНИ УЧИТЕЉ** допуњава знањем према развиту науке и животним потребама. То се сад и чини. Група београдских научника обновила је **НАРОДНОГ УЧИТЕЉА** попунивши га савременим знањем.

НАРОДНИ УЧИТЕЉ ИМА СЕДАМ

ПОГЛАВЉА: О ЗДРАВЉУ, О ЛЕЧЕЊУ опробаним лековима, **О ЛЕКОВИТОМ БИЉУ** и лечењу лековитим биљем, **О ПРИВРЕДИ** са најкориснијим саветима за успех у повртарству, виноградарству, сточарству, пчеларству итд. итд.

Кад изиђе из штампе **НАРОДНИ УЧИТЕЉ** ће коштати 16.000 ст. дин. Издавачко предузеће **НАРОДНА КЊИГА** о-

могућа за читаоцима **ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА** да добију књигу за 12.000 ст. дин. ако пошаљу, пре изласка књиге, 4 месечне рате по 3.000 ст. дин. Књигу ће добити по уплати последње рате.

ПОКЛОН: НАРОДНА КЊИГА сви ма који се претплате на **НАРОДНОГ УЧИТЕЉА** преко **ЗАБАВНИКА** поклања једну књигу бајки, народних песама или басни.

ПОРУЏБЕНИЦА

Овим се претплаћујем на **ПЕЛАГИЋЕВ НАРОДНИ УЧИТЕЉ** по повлаштеној претплатној цени од 12.000 ст. дин. Претплату ћу уплатити у 4 месечне рате од по 3000 ст. дин. **НАРОДНОЈ КЊИЗИ**.

(Име, очево име и презиме)

(Тачна адреса)

Изрежи и залепи на дописницу и пошаљи „Политикином забавнику“

Београд, Македонска број 29.

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

ЦАРЕВА ВЛАСТ РАСТЕ ИЗ ГОДИНЕ У ГОДИНУ, А ВЛАСТОЉУБЉЕ ИЗ ЧАСА У ЧАС

(Индијска пословица)

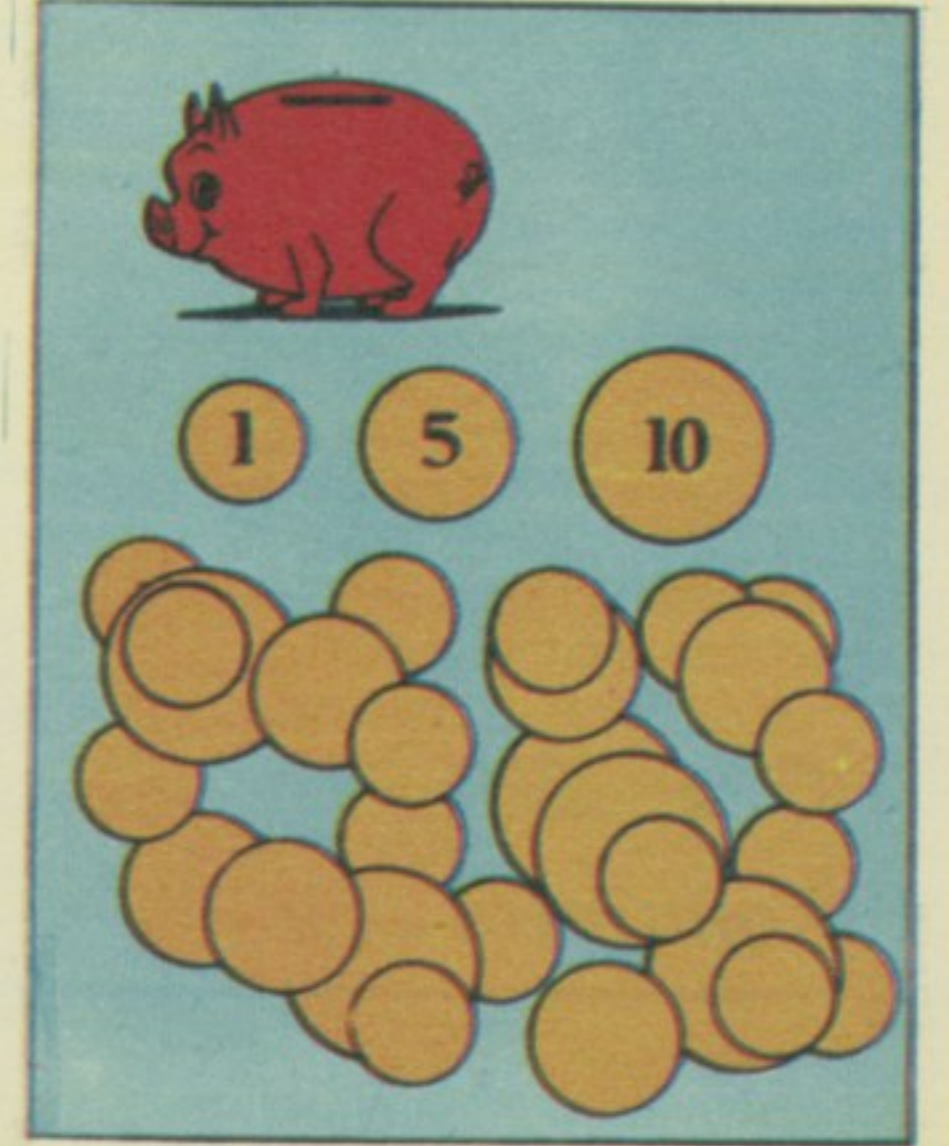

КАПЕТАН Кејт

МОЋ ЗАПАЖАЊА

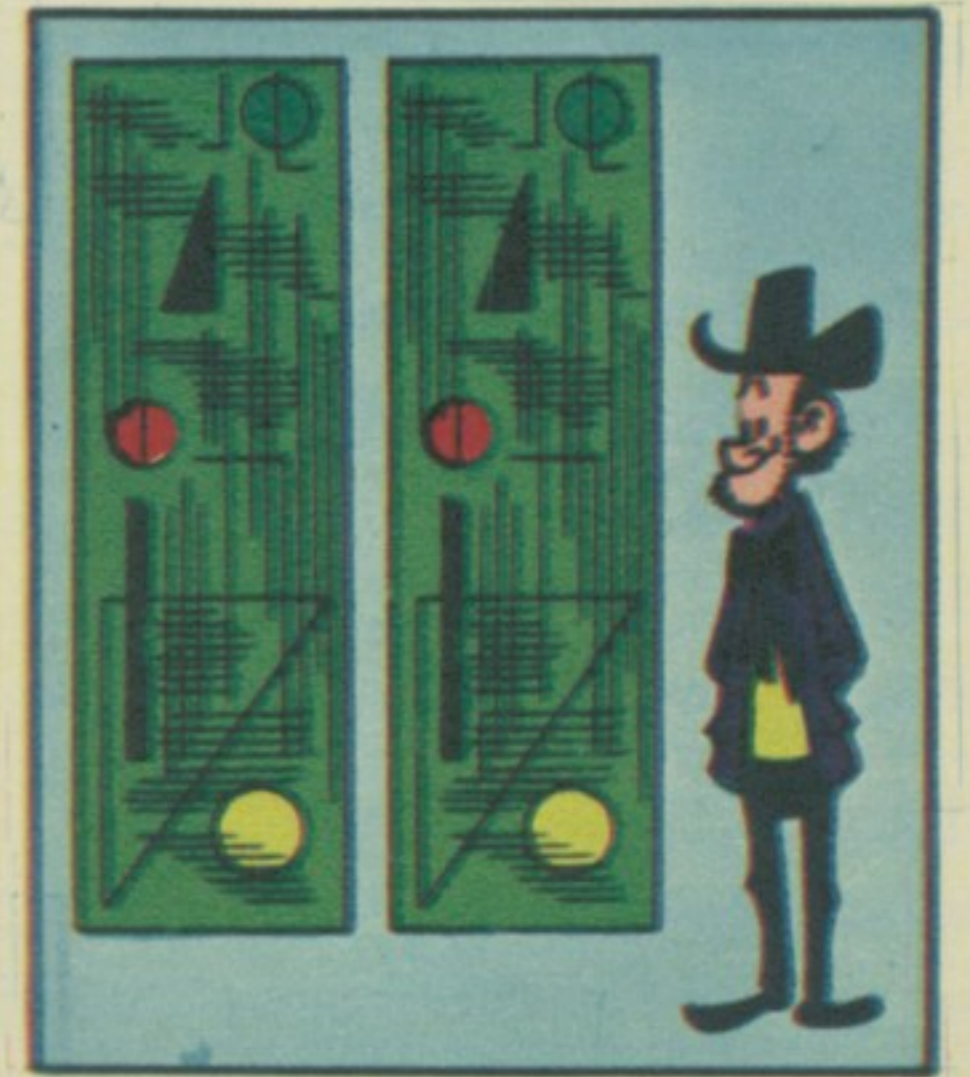
Мића је случајно разбио своју касицу у коју је стављао метални новац од 1, 5 и 10 динара. Помозите Мићи да сакупи новац и истовремено израчунајте какав је штедиша и колико је укупно било новца у каси.

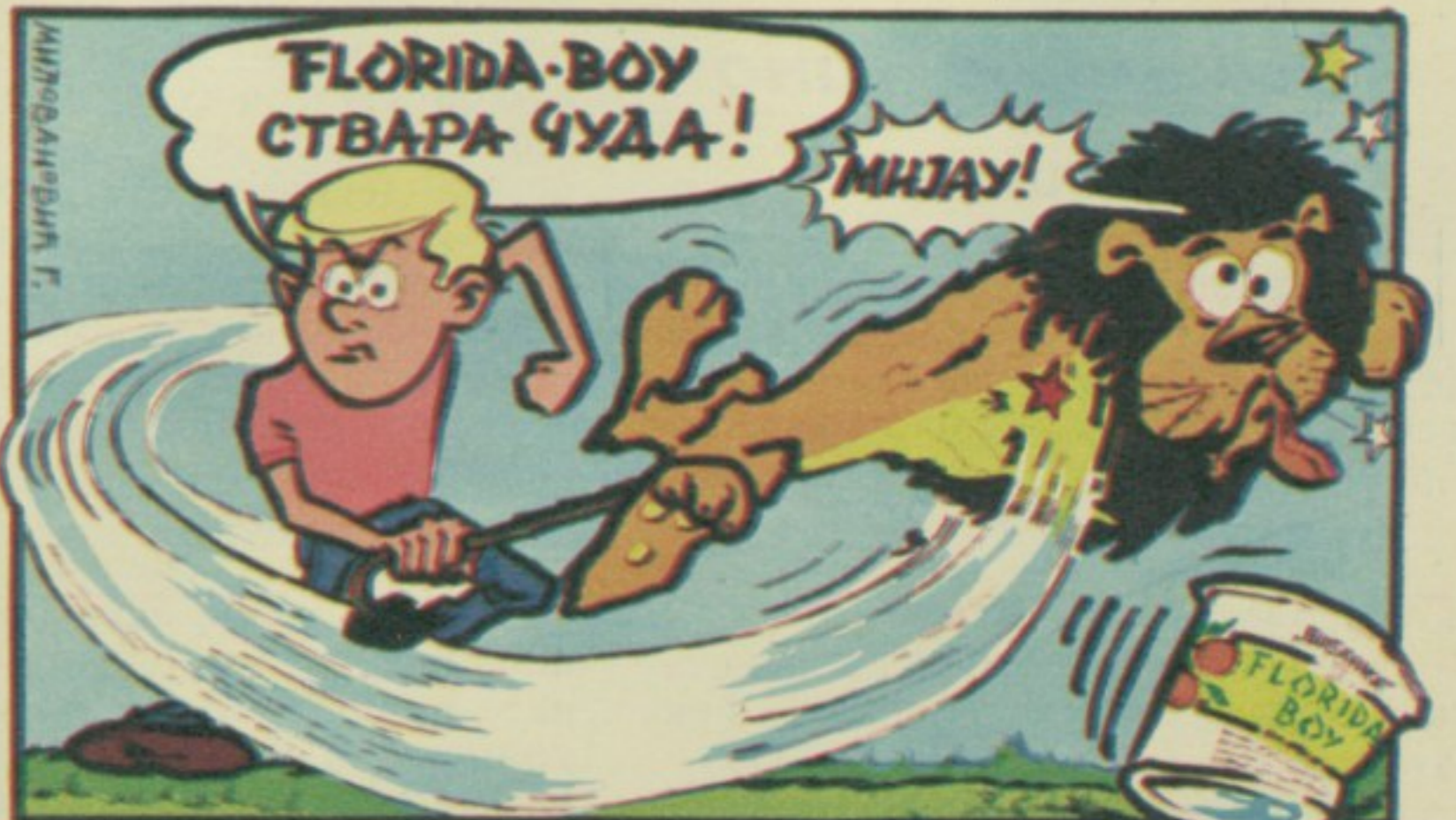
ОДГОВОР:
У каси је било 96 динара.

САМО НА ПРВИ ПОГЛЕД

Наш пријатељ сликар љубитељ је модерног сликарства. И у својој занесености нацртао је две исте слике. Међутим, на десној слици поткрала му се једна грешка. Која?

ОДГОВОР:
Постоји једна мала вертикална линија више, десно од црног тро-угла.

"BOSANKA" DOBOJ FLORIDA-BOY U SVIM SAMOUSLUGAMA

И тако је, — настави Кич — још давно установљено да због процента дехидратације наш свет неће живети више од 4000 година. После тога... крај!

Фернит слеже раменима и упи- га пискавим гласом:

— Онда ћемо морати да умremo?

— Наравно, не — одговори Кич корачајући горе-доле по великој са- ли за пројекције. Питање једног де- тета није смело да га збуни, али Фернит није био обично дете већ син јединац Супер-Господара, принц наследник и будући госпо- дар самог Кича. — Нећемо умрети, спашће нас наш ум и генијалност.

— Како?

— Преселићемо се на другу пла- нету — Кич пређе руком преко че- ла. Како објаснити 10 векова науч- них открића? Послао је у мислима Фернита до ђавола.

Све збој конијума

— Како?

— Космичким бродовима.

— Сви ми?

— Не сви, много нас је. — Тра- жио је праве речи. — Поћи ће само најбољи. Ти и твој отац и научници и ратници и још неки нај- способнији.

— А остали ће умрети?

— Бојим се да ће бити тако.

— И заслужују! — примети Фер- нит немилосрдно. — А ако на тој новој планети буде људи?

— Знамо да их има. Неке од њих ћемо задржати а остале...

— И они ће умрети?

— Наравно, да би за нас било места — одговори Кич. — Ниже врсте морају да уступе место ви- шим. Увек је било тако.

— Дивно! — узвикну дечак. — Толико мртвих! Да ли ће се то ускоро десити?

— Још се не зна.

— Заашто? Заашто?

— Јер не можемо да путујемо свемиром без космичких бродова. А њих немамо јер немамо кони- јума.

— Шта је то конијум?

— То је један елемент страшне експлозивне моћи. Једини извор енергије који може да покрене кос- мички брод. На нашој планети га уопште нема. Ни један једини грам. А веома мало на нашим сателитима. До њих, међутим, не можемо да до- ђемо без космичких летелица.

— Откуд знаш да уопште посто- ји, ако га код нас нема?

— Помоћу теорије супстанци, по- моћу математике и спектроскопије.

— Шта значе те тешке и неразум- љиве речи?

— Питај свог оца — одговори Кич који је најзад изгубио стрпље- ње. — А сад ме извини, имам много посла.

Осџало је само 600 година

Чим је дечак изишао, Кич се пре- дао контролисању највеће батери- је великих антена. Оне су по сваку цену морале да буду управљене према одређеној тачки у свемиру, тачки од које се очекивао спас.

Одмах после ручка у просторију је ушао Ронсед:

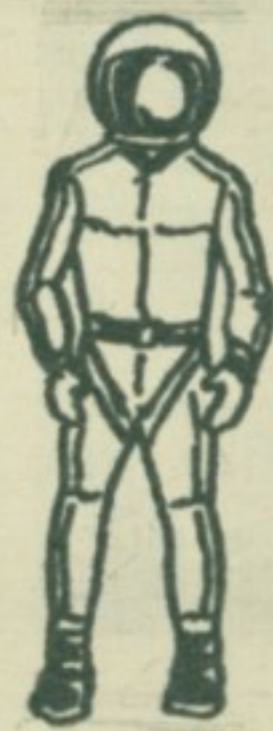
— Сада смо сазнали од Извешта- ча. На оној планети поново је бук- нуо рат.

— Хоћеш да кажеш... — упита га Кич нестрпљиво.

— Да, да. Прогнозери су се пре- варили за свега 6 година. Дај бо- же да увек буду у праву!

ПОКЛОН СА ЗЕМЉЕ

ЕРИК ФРЕНК РАСЕЛ

Треба да се сјоразумемо с џим двоношцима — рече Ронсед. — Боље је имаџи са- раднике нејо џајансџвене нејријаџеље

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

— Ти си вечити досадни песи- миста.

— Није реч о песимизму, ја само не потцењујем непријатеља. Не- што не ваља у нашем плану. Засно- ван је на произвољној претпостав- ци да становници те планете нису довољно интелигентни да схвате шта се догађа и ко то изазива.

— Пих! — учини Кич. — Зар ти Извештачи нису сада казали да је на планети двоножаца опет рат... баш као што смо и планирали?

— Признајем да је до сада све било у реду. А да ли ће и даље та- ко бити? Све до Нултог часа? Од 4000 година остало је још само 600.

— Психо-карте кажу да они на- предују веома брзо и да ће за тре- ћину тог времена моћи да испуне наш план — рече Кич веома уве- рено.

Свемоћна џелејаџија

— У телепатији смо заиста на много вишем нивоу од тих двоно- жаца на које делујемо, — одговори Ронсед. — Имамо исте нервне завршетке као и они и можемо преко њих да им телепатски наређујемо и примамо њихове одговоре. На тај начин ми и са ове огромне удаље- ности утичемо на њих, познајемо њихов свет, њихов начин живота, бар у оној мери у којој смо у ста- њу да дешифрујемо њихове мисли које хватају наше антене. У извес- ним границама можемо да их нате- рамо да иду путем који води оства- рењу наших намера. Али, то није довољно. Њихов мозак није сличан нашем и баш та разлика представља највећу опасност.

— Али... — поче Кич.

— Још нисам завршио. Ти дво- ношци се међусобно не споразуме- вају телепатски већ на неки начин који нисмо успели да одгонетнемо. Према томе, они не морају да саоп- штавају своје мисли, односно, мо- гу да их сакрију, и уместо њих да пренесу било шта, на пример, неш- то што не одговара истини.

— Претпоставке, претпоставке. Твој мозак је у квару. Нека ти је Црвено Сунце у помоћи ако Супер- Господар дозна твоје мисли! Битно је да на тој планети има конијума, и да су двоношци у стању да пра- ве космичке бродове, што би они свакако учинили и без наше теле- патске сугестије. Ако их будемо до- вољно стимулисали, њихова наука ће још брже напредовати и они ће кренути у освајање свемира. А та- да ћемо их путем телепатије нате- рати да дођу на нашу планету, уз- ти њихове летелице и спасти се! Шта желиш више?

Игу до ђавола!

Велика новост стигла је дванаес- тог дана Двоструког Месеца. Из- вештачи су обавестили становниш- тво планете да су двоношци поче- ли да употребљавају ракете. Супер- Господар је покљонио народу 3 да- на празника.

Кич је управо испијао последње гутљаје жестоког зеленог пића ка- да је ушао Ронсед.

— Честитам! — рекао је. — Сада имају ракете. Али, ако они нешто крију? Ако имају тајне планове, те- лепатски неухватљиве?

— До ђавола и ти и они! — гла- сно је пијани одговор Кича.

— Молим те да ме пријавиш Су- пер-Господару. Морам с њим да разговарам о плану спасавања. По- требно је да се помоћу телепатских пројектора споразумемо с тим дво- ношцима, да им кажемо како стоје ствари и затражимо њихову помоћ. Боље је имати сараднике него та- јанствене непријатеље!

— Глупи гњаватору, твоја молба се одбија. Иди до ђавола са сво- јим ако и можда.

„Овај је зрео за Источну Пусту- њу“ размишљао је Кич када је Рон- сед изишао. „Морам о томе да раз-

— ПРЕСЕЛИЋЕМО СЕ НА ДРУГУ ПЛАНЕТУ. НАРАВНО, НЕ СВИ, САМО НАЈБОЉИ, ОСТАЛИ ЋЕ УМРЕТИ — РЕЧЕ УМОРНО КИЧ. — И ЗА- СЛУЖУЈУ! — ПРИМЕТИ ДЕЧАК НЕМИЛОСРДНО.

говарам са Супер-Господаром! Прекинуо ме је у пићу, идиот!"

ТУНИГА И ЦРНИ ЖДРЕБАЦ

Стари Супер-Господар био је мртав и Фернит је владао већ 12 година када су двоношци стигли на један од својих сателита.

— Величанствено, — говорио му је Кич — сада је тренутак да сазовемо савет и преиспитамо нашу стратегију. Међу научницима владају различита мишљења о томе како треба наставити акцију.

— О чему се ради?
— Па, хм, планета Саркен, Звезда Јутра, двоношцима је много ближе од наше и логично је да прво покушају њу да освоје. А то би за нас био огроман губитак времена кога је све мање. Потребно је убедити их да раде супротно логици и да прво дођу код нас. То је питање живота и смрти, и за нас и за њих!

Саветовање је трајало читаву ноћ. Најзад је Алрат, познати стручњак за психологију двоножаца, закључио:

— Познато је да су двоношци радознали и незасити. На Месец су послали 12 ракета, сутра ће послати 50. Због тога сматрам да ћемо лако успети да им наметнемо мисао да истовремено дођу и на Саркен и код нас, па макар само с једним космичким бродом. Они ће уживати у двоструком тријумфу, то је у њиховој природи!

— Нека тако буде! Наређујем да наше телепатске станице непрекидно емитују сугестију двоструког освајања — узвикну Фернит.

Проблем је решен

Прошло је већ 14 једноликих година од 27 колико је Ронсед имао да проведе у Источној Пустини. Тог јутра светске неуроемисије објавиле су да је 8 космичких летелица с планете двоножаца кренуло у свемир: 7 у правцу Саркена и 1 према планети којом је владао Фернит. Неурофон је био једино Ронседово друштво. Послеподневне вести биле су још узбудљивије:

„Космички брод ушао у орбиту нашег најмањег Месеца. Чудно је што не можемо да ухватимо пилотове мисли. То је вероватно због конијума који спречава да мисли продру изван брода.“

„Или у броду нема никога... осим робота“ помисли Ронсед док су му се предње антене знојиле од нервозе

Одједном, усред ноћи, зачуло се из неурофона:

„Космичка летелица само што се није спустила северно од града Калтрака. Видимо је како блиста. Слушаоци могу да укључе електрофоне и прате узбудљив приказ“.

Ронсед је одмах притиснуо дугме и угледао огромно сјајно цилиндрично тело како клизи по песку друге хемисфере његове планете. Десно од тела видела се група научника спремних да му приђу чим се заустави. Слика на екрану била је сасвим јасна и Ронсед је могао да види сјајни метал од кога је летелица била начињена и нешто што је на њему писало. С муком је прочитао чудна слова: ПОКЛОН СА ЗЕМЉЕ.

Ронсед је устао и угасио селектрофон. Једно време је зуррио у мрак пред собом. Тренутак касније читав хоризонт запламтео је белом заслепљујућом светлошћу. Ронсед покуша да антенама заштити очи...

Читава површина планете Марса претворила се за свега две и по секунде у страховит ковитлац полуделих атома.

Двоношци су решили проблем. На свој начин.

ПОДСЕТНИК

Ако волите друштвене игре, посетите робну кућу „Београд“. Између великог избора предлажемо вам СПОРТ са 8 игара: мото-трке, ауто-трке, препонске трке, фудбал, хокеј на леду и др. Цена приступачна — 21 НД.

ЗА ПОКЛОН

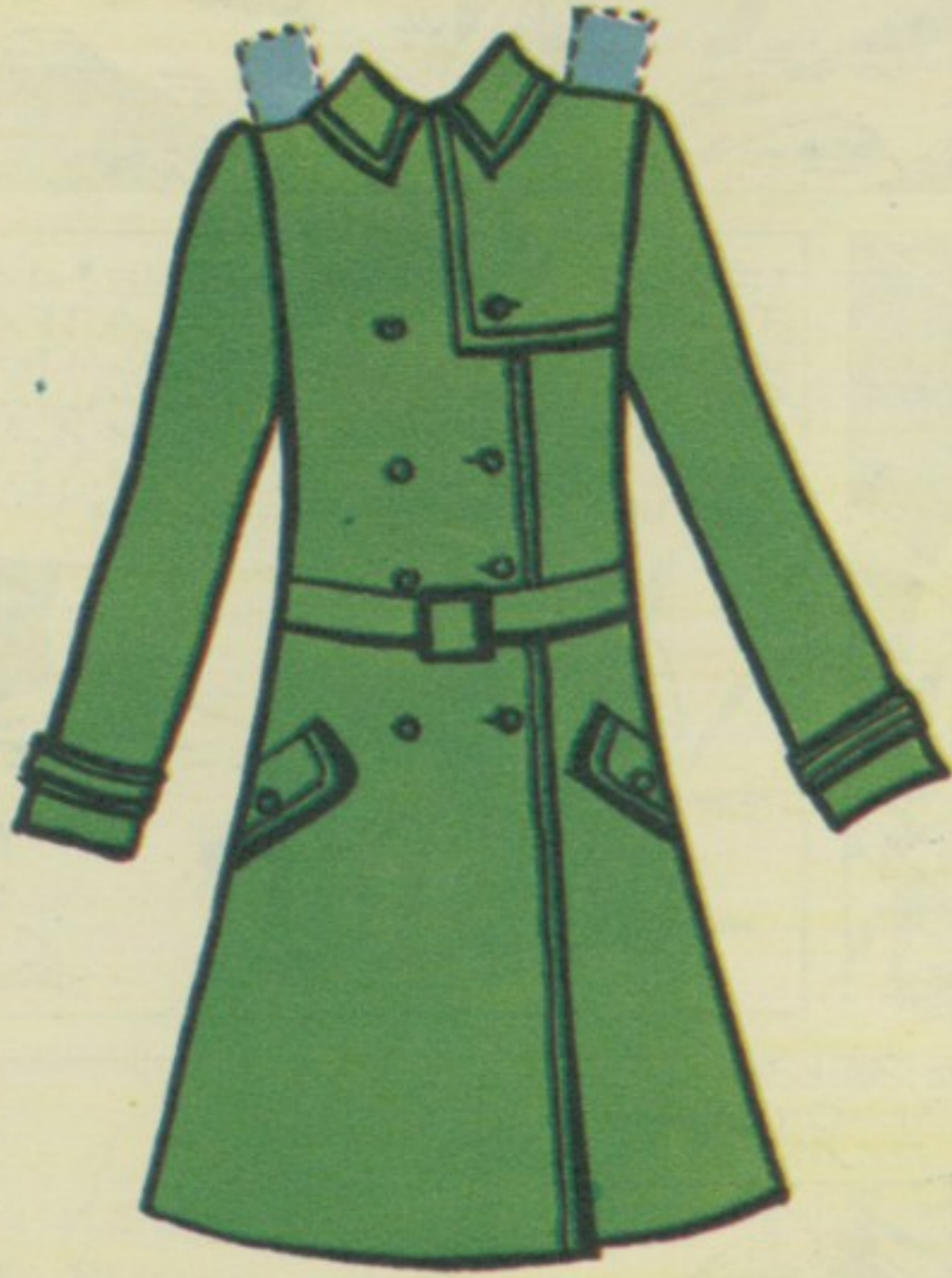
ПЛОЧА ЗА ВАС

»ДОБРИ КЛАУДИО«

Већ 25 година Клаудио Вила пева и налази се у врху најбољих италијанских па и светских певача. Да би прославио свој јубилеј, снимео је лонг-плеј плочу са својим највећим успесима. Поред осталих ту се налази „Гранада“, „Луна роса“, „О соли мио“. Као последња тачка је композиција Никице Калођере „Ноно, мој добри ноно“, која је на сплитском фестивалу, освојила прву награду. Недавно је у Барселони на такмичењу победника овогодишњих фестивала Клаудио овом песмом освојио прво место. Плочу је издао „Југотон“, а цена је 38 НД.

АНИНА ГАРДЕРОБА ЗА ЈЕСЕН

МАНТИЛ ОД ТВИДА
С ЕШАРПОМ

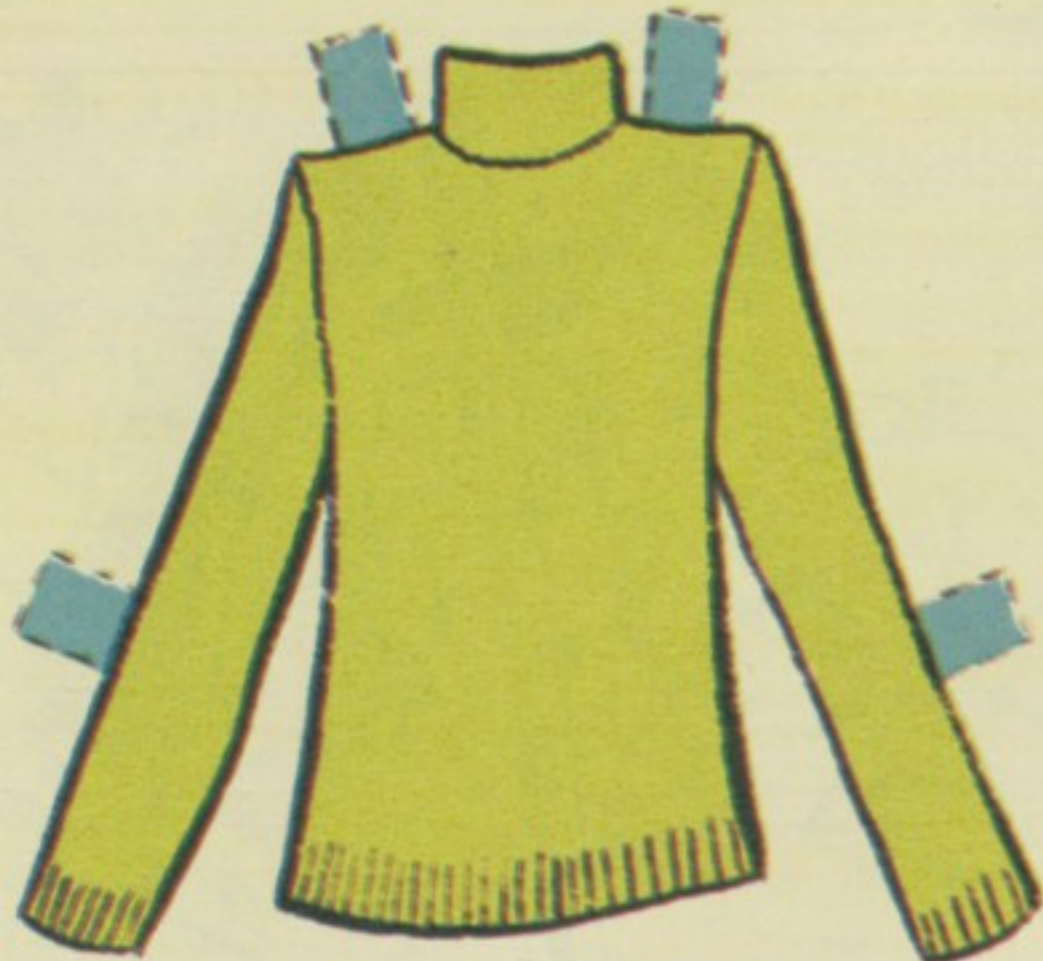
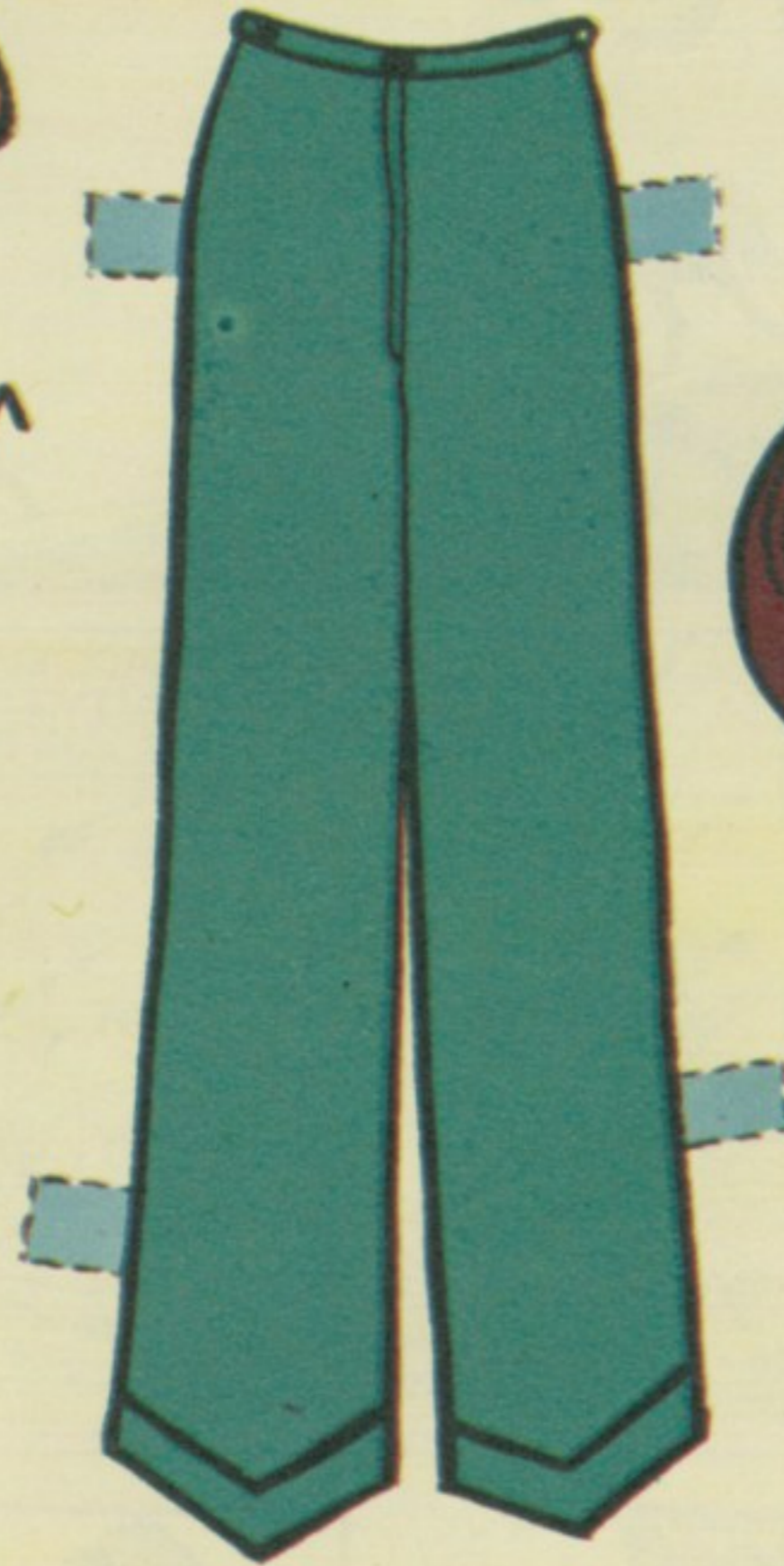
ШНАЛИЦА ЗА КОСУ

ВЕЧЕРЊИ
КОМПЛЕТ

РУКАВИЦЕ ЗА
ЗЕЛЕНИ МАНТИЛ

СПОРТСКА СУКЊА
СА ЏЕМПЕРОМ

ДОКОЛЕНИЦЕ УЗ
ЗЕЛЕНИ МАНТИЛ

ПОПОДНЕВНИ
КОМПЛЕТ

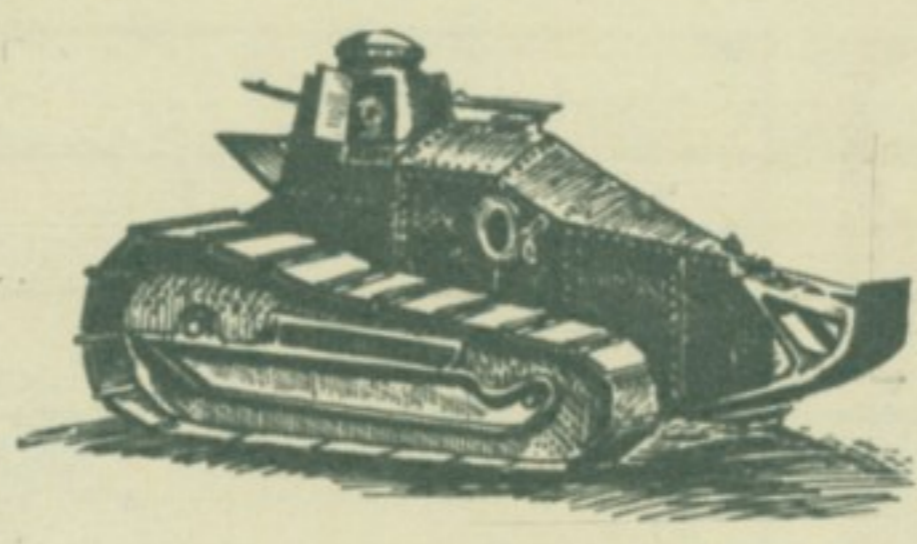

ПРВИ ТЕНКОВИ У БЕОГРАДУ

Поштована редакцијо!
 Веома радо читам и ценим Ваш лист, али не волим када се у њему нађу било какве грешке.
 На пример, у Вашем 929 броју у стрипу „Београд — 24 stoleћа историје“ у квадрату број 12 види се тенк у позадини. Из текста је уочљиво да је то илустрација борби за Београд од 1914. до 1. XI 1918. године. Међутим, познато је да се тенк први пут појавио на бојишту код Камбреа (20. XI 1917. до 6. XII 1917) и то у облику какав ни издалека не подсећа на вашу илустрацију.
 Стога сматрам да се тенк не може сматрати оруђем које је употребљавано у борбама за Београд и надам се да овакве грешке убудуће нећемо сретати у Вашем листу.
 С поштовањем
Драгомир Тарана, ученик,
 Бирчанинова 37, Београд

Ни ми, верујте, не волимо да штампамо лист са грешкама и овог пута смо срећни што их нисте нашли.
 Енглези су први употребили тенкове и то 15. септембра 1916. године у офанзиву на Сони, а у пролеће 1917. године појавили су се и први француски тенкови. Битка код Камбреа, коју ви помињете, ушла је у историју тенковског ратовања због прве масовне примене тенкова.

У борбама за ослобођење Београда 1918. године учествовали су и француски тенкови „рено“ од 6 тона наоружани топом од 37 мм са француском посадом, који су затим са српском војском форсирани Саву и Дунав и 15. новембра 1918. године ушли у Нови Сад, о чему сведоче и сачуване фотографије у Војном музеју у Београду.
 Цртеж старог реноа из 1918. године, објављен у нашој илустрованој причи о историји Београда, рађен је према илустрацији из Ларуса (издање 1926. год. страна 1003). Један такав тенк, сачуван из тих дана, налази се и у Војном музеју у Београду.
Александар Крунић

ПИШИТЕ МИ!

Драги Забавнице!
 Желела бих да се дописујем са друговима и другарицама који читају Забавник. У десетој години општећен ми је слух, а сада имам 15

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ: РЕШЕЊЕ СА 18. СТР.

Кривац је стари Стерн кога је зет Оливије потпуно истиснуо из његовог предузећа. Одала су га два детаља: 1. меци који су убили Оливијеа испавени су веома ниско — стари Стерн је седео у својој покретној инвалидској столици и 2. други метак се заглавио у јастук иза његове главе, који је он окренуо, што се види по дугметима која су иначе на полеђини јастука, да га укућани и полиција не би осумњичили.

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉА

Имам 13 година и идем у VII разред. Желео бих да се дописујем са друговима и другарицама широм Југославије. Вишеслав Лукић, Ламела 1-1/11, Крушевац.

Желела бих да се дописујем са другарицама из СССР и Југославије. Скупљам салвете и разгледнице. Сељада Буљубашић, Осн. школа „Светозар Марковић“, Сјеница.

Мој друг и ја желимо да се дописујемо са друговима и другарицама из свих крајева наше земље и иностранства. Језик дописивања: енглески и српскохрватски. Наш хоби је: сакупљање разгледница, књига и старог новца. Ученици смо VIII разреда. Душко Рошовић, Зеленика 51, Вока Которска и Никола Влаховић, Зеленика 17, Вока Которска.

Имам 13 година и ученица сам Осн. шк. „Доситеј Обрадовић“. Скупљам салвете и разгледнице. Желим да се дописујем са друговима и другарицама широм наше земље. Језик дописивања српскохрватски и енглески. Снежана Филиповић, Лењинова 6/6, Пожаревац.

Имам 12 година и идем у VII разред. Желим да се дописујем са друговима и другарицама широм земље. Језик дописивања: енглески, немачки, руски и српскохрватски. Скупљам салвете, разгледнице и поштанске марке. Милица Копало, Лењинова 62, Аранђеловац.

Ученик сам VI разреда и желим да се дописујем са мојим вршњацима. Ненад Корунић, Пут Мурвице 66, Задар.

Желела бих да се дописујем са другарицама широм наше земље. Идем у V разред и имам 11 година. Мој хоби је сакупљање салвета, разгледница, честитки и смста од бомбона. Светлана Љубисављевић, Све Ковачевића 3, Београд.

Желео бих да се дописујем са другом или другарицом из наше земље. Имам 16 година. Ученик сам II године Пољопривредно-техничке школе. Језик дописивања: руски, француски, словеначки, српскохрватски и македонски. Хоби ми је сакупљање „Кандит“ маркица и друго. Слободан Мрдаковић, Х. Т. Карпош бр. 14-а, Куманово.

Имам 15 година. Дописивала бих се са младима широм света. Језик дописивања енглески и српскохрватски. Љиљана Савковић, Маршала Тита 31, Београд.

Здраво драги другови из редакције „Политикиног забавника“, живим у СССР у граду Лењиногорску. Ученица сам 6. разреда и желела бих да се дописујем са вршњацима из ваше земље. СССР, В.К.О. г. Лењиногорск, ул. Тогоља 8-2, Ушакова Нада.

Имам 15 година и желео бих да се дописујем са вршњацима из земље и иностранства. Волим поп музику и скупљам плоче. Идем у други разред гимназије. Језик дописивања руски и немачки. Момчило Рајин, Маршала Вирјузова 49, Београд.

* УКРШЋЕНЕ РЕЧИ *

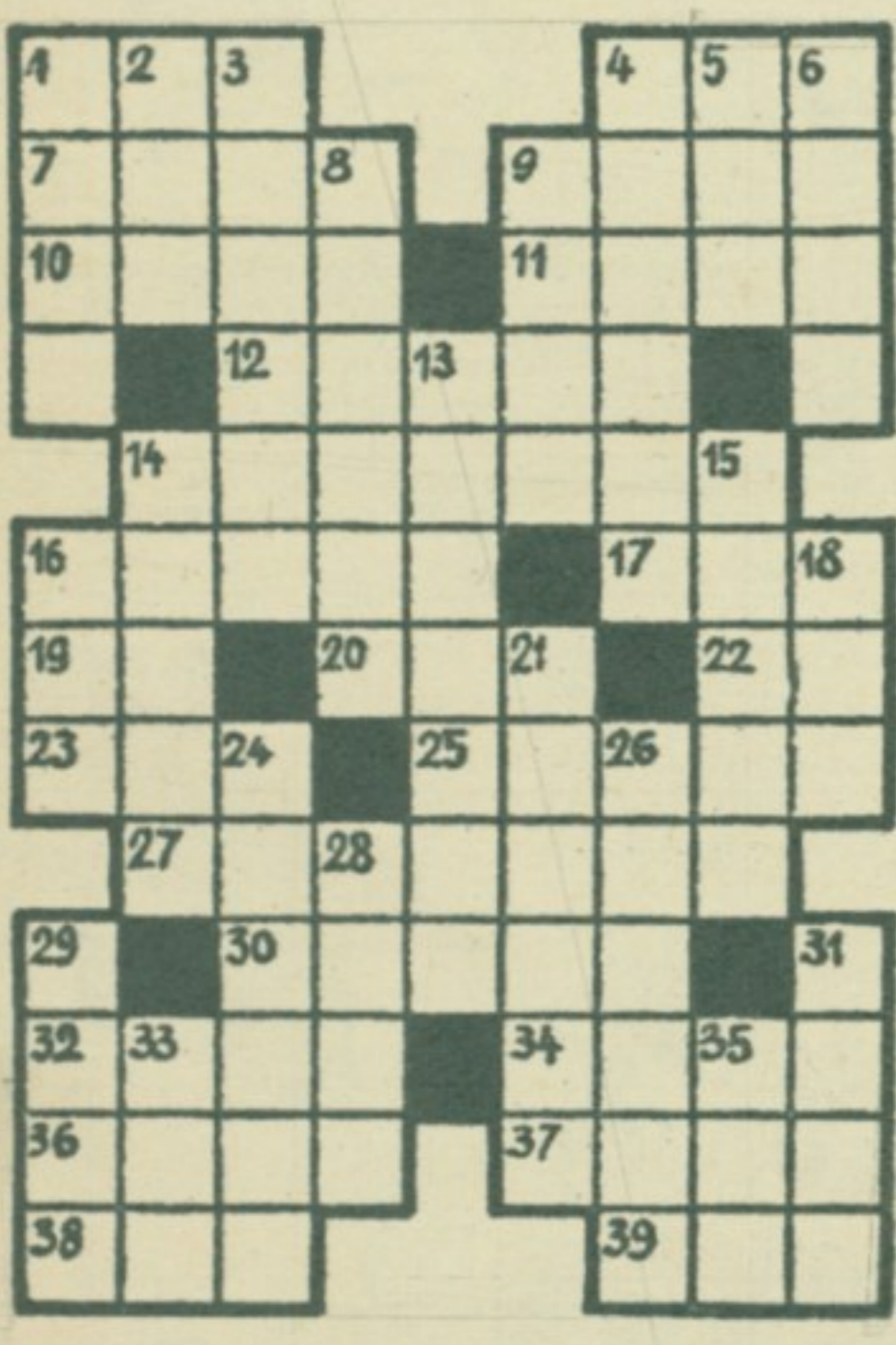
Водоравно: 1) река у Босни, 4) двоје, 7) начин писања, стил, 9) немаштина, 10) област у Грчкој, 11) четинарско дрво, 12) полуострво на Јадрану, 14) илирске провинције на почетку 19. века, 16) иловача, 17) речно острво, 19) два самогласни-

ка, 20) лука у Израелу, 22) немачки предлог, 23) једноцифрен број, 25) име књижевнице Брлић-Мажуранић, 27) Хомеров спев, 30) рива, 32) морска обала, 34) отпоран према заразним болестима, 36) арабљански поглавица, 37) повлака, цртица, 38) река у источној Србији, 39) напитака.

Усправно: 1) страха, гроза, 2) јужно воће, 3) група острва између Северне и Јужне Америке, 4) органи за кретање код риба, 5) мађарски књижевник (Ендре), 6) река у Истри, 8) река у Србији, 9) град у Италији, 13) област у југозападном делу Балканског полуострва, 14) староседеоци Балканског полуострва, 15) град у Турској, 16) пристаниште, 18) име глумице Мањани, 21) врста минерала, 24) острво у Јадранском мору, 26) наш диригент и композитор (Бојан), 28) река у Србији, 29) врста тканине, 31) један од десеторице старогрчких хероја, 33) назив, 35) сат, час.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Водоравно: 1) бакрач, 6) мако, 7) рес, 9) око, 10) пакт, 11) то, 12) Дебар, 13) није, 15) Раја, 16) Вадим, 18) ух, 19) фил, 20) И(во) Ђ(ипико), 21) тркач, 23) И(во) Т(ијардовић), 25) рат, 26) вага, 28) аб, 29) говор, 30) крш, 32) Рада, 33) анас, 35) нос, 36) елипса.

Главни и одговорни уредник Никола Лекић, технички уредник Владимир Горбунов. Издаје и штампа „ПОЛИТИКА“ Новинско издавачко предузеће Београд, Македонска 29. Текући рачун број 608-1-82-1. Поштански факс 124. Телефони: 24-471, централа 24-191 и 25-761. Претплата за нашу земљу: годишња 44 динара, полугодишња 22 динара; за иностранство: годишња 88 динара, полугодишња 44 динара. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 31/1, тел. 22.711.

МАЛА МОДА

Наша читаатељка Нада Стојановски из Београда, која има 15 година, предлаже својим вршњацима неколико модела. Пошто у редакцију „Забавника“ свакодневно стижу писма у којима девојчице траже од нас савете како да се обуку, одлучили смо да објавимо најуспелије Надине радове. Пишите да ли вам се допадају или нама или још боље на адресу: Нада Стојановски, Падинска Скела 46, Београд.

ОДЛИКОВАЊА

Поштована редакцијо!
 Редован сам читалац „Забавника“ па вас молим да ми испуните једну жељу: објавите у „Забавнику“ сличице војних одликовања официра и војника.

Зоран Ивовић, уч. IIIа р. о. ш. „Хасан Кикић“, Б. Ђаковића 8, Сарајево

Драги Зоране, наш цртач већ ради одликовања, али се жали да му је мало времена, а он би хтео све лепо и прецизно да уради.

ЗОВЕМО БАЊАЛУКУ

Драги Забавнице,
 Страшно ме је потресла трагедија Бањалучана, па бих желела да ми омогућите да код мене дође нека пострадала девојчица из тог града која похађа 8. разред и да буде док се стање у Бањалуци среди.

Живим у Новом Травнику, идем у 8. разред и одличан сам ђак.
Смиљка Крупљан, Бориса Кидрича 3/6, Нови Травник

WALT
DISNEY

МИКИ

